Demir Özlü

balkur'da akşam yemeği

DÜZYAZI ŞİİRLER VE BİR ÖYKÜ



YAPI KREDİ YAYINLARI

DEMİR ÖZLÜ - BALKUR'DA AKŞAM YEMEĞİ

BALKUR'DA AKŞAM YEMEĞİ
Düzyazı Şiirler ve Bir Öykü

Demir Özlü, 1935'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra bir süre avukatlık yaptı. Şiir, öykü ve eleştiri alanında yazdı. Demir Özlü İsveç'te yaşıyor.
Öykü Kitapları: *Bunaltı* (1958), *Soluma* (1963), *Öteki Günler Gibi Bir Gün* (1974), *Aşk ve Poster* (1980), *Stockholm Öyküleri* (1988).
Romanları: *Bir Uzun Sonbahar* (1976), *Bir Küçük Burjuvanın Gençlik Yılları* (1979), *Bir Yaz Mevsimi Romansı* (1990).
Anlatı: *Bir Beyoğlu Düşü* (1985), *Berlin'de Sanrı* (1987), *Kanallar* (1991).
1964'te *Soluma*'yla TDK Öykü Ödülü, *Stockholm Öyküleri*'yle 1989'da Sait Faik Öykü Armağanı, *Bir Yaz Mevsimi Romansı*'yla 1990'da Orhan Kemal Roman Armağanı'nı kazandı.

DEMİR ÖZLÜ

BALKUR'DA AKŞAM YEMEĞİ

Düzyazı Şiirler ve Bir Öykü

YKY

Şiir - 69
ISBN 975-363-559-1

Balkur'da Akşam Yemeği / Demir Özlü

1. baskı: 1500 adet, İstanbul, Şubat 1997

Yayına Hazırlayan: Berna Kılınçer
Kapak Tasarım: Pınar Kazma Çınar
Ofset Hazırlık: Akgül Yıldız
Düzelti: Berna Kılınçer
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Baskı: Şefik Matbaası

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 1997
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi, No: 285 Beyoğlu 800050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler

ALTIN CETVELLİ SAAT
9 • Sundurmada Anı
13 • Altın Cetvelli Saat
16 • Balkur'da Akşam Yemeği
18 • Ölüm Döşeğinde Yatış
20 • Yatmak
21 • Ermiş Dimotri
23 • 2.
25 • 3. Uzun Yürüyüşler
26 • Hornsgatan'daki Ev
27 • Sokaklarda Bir Avlu
29 • Ponzo'nun Öyküsü
32 • Boğuncun Gelişi
37 • Gezintiler I
39 • Gezintiler II

SOLUMA (ÖYKÜ)
43 • Soluma

ALTIN CETVELLİ SAAT

Sundurmada Anı

Genç bir kız vardı o zamanlar. Bilir misiniz? Bilmezsiniz siz. Hem nereden bileceksiniz. Şimdi bir genç kızın eskiden var olduğunu –artık nasıl bir sessizlik ve unutulmuşlukla– silinip gittiğini bilmişiniz ne olacak? Eski unutulmuştur. Öylece, sessiz ve silik bırakılmıştır. Genç bir kız vardı o zamanlar. İnce ve beyaz yüzüyle, uzun saçlarıyla. Bilir misiniz siz? Herhangi bir insan gibi tanır mısınız? O büyük mutluluğu veren bu kızdı diyebilir misiniz? Hem artık geçmiştir. Küçük bir eşya gibi unutulmuştur. –Nasıl bir yıkılmışlık doldurdu içimi. Küçüktüm o zamanlar daha. Küçük bir çocuk sayılırdım. Bu kadar aşkı ve büyük ve kalabalık caddeleri, bu yükü çekemem diye düşünürdüm. Haşet Kitabevinin önünden doğru yürürdüm. Geniş iklimli, açıklık yerlerden gelmişim ben buraya. Şimdi gecenin içinde ağlıyorum. Dardır gayetle orası. Kitabevinin önünden geçen yol. Cadde iyice daralmıştır. Koyu gölgeler düşmüştür yola. İnce, belirtisiz, çizgi gibi bir başlangıç bugün için. Bu cumartesi günü için. –Şimdi oturup size anlatsam. Günümü, yalnız günümü anlatsam. Bir genç kız vardı desem. Bir günü anlatmakla başlasam işe. Duvarları, bahçe parmaklıklarını, pancurları... Şimdi uzaklarda denize açılıyorlar–. Haşet Kitabevinde titrek ellerle kitapların kapaklarını açar gibi. Solgun renkli resimler üzerilerinde. Sessizlik. Büyük, uzun sessizlik. Devam eden bir sessizlik. Sonra yollarda devamlı gürültüler. Ağaçlar suyun içine giriyor durmadan. Suyun yüzünde damları, kırmızı kiremitli evlerin görüntüsünü görüyorum. Lebon'da oturulur sadece. Bir gökyüzü yalnız ve kederli. Bir bunaltı gecenin bu saatinde. Evlerin üzerinden esiyor rüzgâr: Dokunmadan, duymadan. Şimdi şu sokaktan

geçerek, büyüyen ve anlamsızlaşan kalabalığa karşı durup, içimdeki büyük yalnızlığı unutmaya çalışıyorum. Genç bir kız vardı o zamanlar, diye yazıyorum. Yüzü gecenin vurduğu renklerle kırmızı ve yeşil, saçları düz ve düzensizdi. Gittikçe anlamsızlaşan bir saatin tik takları. Çiçekler ve beyaz su bitkileri. Her şey bir an önce beni çıldırtmak için hazırlanmış sanki. Ve sonra gece başlayacak. Üst üste başlayacak. En kara rengi bulacağız renklerin içinden.

Çocukluğuma doğru indikçe nasıl bir sessizlikle anıyorum, sular içinde açan bitkileri. Hep sakin bir yaşamaya varmak isterdim: küçük şeylerle yetinmek. Evler derin, mavi bir gölün kenarında. Bir ay, büyük bir yuvarlak, durur. Bitkiler iri ve geniş damarlı, evlerle ve nehirlerle karışık. Ve koyu bir mavi çekmişler üzerine. Ama nasıl da sakin bir yaşamaya varmak isterdim. Ne olurdu?... Nasıl bir beyazlıkla başlıyorsa sabah, mavi ve derin göllerin karanlığından, işte öyle sakin bir yaşama. Gölgeli sundurmada öğle yemekleri yerdim. Tahtadan bir-iki oda veya başka türlü. Daha pahalı bir ev: Hani bazı kişiler vardır da ucuz şeyleri ne kadar güzel de olsa sevmezler. Tıpkı onlarınki gibi bir duygu. Küçüklük mü duyarlar? Bilmiyorum. Hiçbir şey bılmıyorum. Unutuyorum kendimi, bir denize hafif hafif batarmış gibi. Bilincim boş, uzak ve aydınlık çağrışmalarla dolu. Akdeniz kıyısı gibi bir aydınlık. Aydınlık Akdeniz güneşiyle dolu. Kıyılarla, deniz kenarlarıyla. Sonra anlamayan bir kalabalık. Tek tek anıyorum. Bu yaşama, hep acı çeksin diye mi yaratıldı bir kere? Orada kıyılara yakın bir yerde saman yüklü arabaları, tozlu yolları hatırlıyorum. Titrek bir anlamayla, bir andırmayla daha çok. Saman yüklü arabalarla, bu acı, bu içimi durmadan dürten acı arasında bir yakınlık buluyorum. Geceye yakın bir yerde çiçekler açtılar. Beyaz tozlarını yaydılar ortalık yere. Ortalıkta hafif bir toz. Başüstü dikilmiş birkaç insan. Gökten parça parça bir şeyler yağıyor. Yaratıcılığa, her türlü yeniden doğurmaya yakın bir yerde durmuş, ıslak gövdemize soğuk rüzgâr vuruyormuş gibi titriyoruz. Akşamı dinliyoruz tepeye yakın bir yerden. O tepede leylâklar, süsenler, göllerde su yosunları, balıklar. Sonra bir sürü şehir. İşte büyük şehirde böyle tutku içinde yaşanır. Bir andırmayla büyük bir şehir ortasında karla örtülü yolları ve küçük bir sıra

mutlu evi hatırlamak. Ah, ne güzel olurdu kışın böyle sakin evler içinde olabilseydik. Hafif, karla kaplı bir yamaç, mutlu bir yaşama için seçilmiş özellikle. Orada karla başlayan vakitler, sundurmanın arkasındaki pencereden gece lambasının kırmızı ışıkları görünen oda. Her şey rüzgârda savrulmak için yaratılmış sanki. Sarsılmadan büyük bir sessizliği ve bu ağaçlardan, dağlardan, karla kaplı yamaçlardan toplanıp gelen belirsiz hüznü duyabiliyoruz. Rüzgârı dinliyoruz aydınlıksız bir ortamda. Büyük bir ay ışığını bir kadının gövdesinde görüyoruz. Donmuş ve parça parça buzlar gibi akmakta. Mutluluğu nereden düşünürüm? Böyle kıpkırmızı bir ortamda. Kızaklar karla kapanmış yollardan geçerken. Gecenin bu vaktinde ben, mutluluğu nereden düşünürüm?

Sevişenlerin gecesi karlarla çevrili. Derin bir gökyüzü, koyu maviler içinde görünmüyor. Karlı gece içinde sevişenler anıların sıcaklığından geliyor. Çocukluk anıları... Umulmaz şarkılarla, bir su bulanıklığıyla andığım çocukluğum. Çayıra yakın yerde bir ev. Gece karanlıkla yaklaşır. Büyük bir rakkasın boğuk gürültülerle vurduğu gece. Bu sokak karın altında uzanır, durur. Kızaklara bağlı köpeklerin çanları. Gürültüsüz bir beyazlıkta. Sonra gece başlayacak ama. Gece nasıl bir acımayla başlayacak. Bu vakitte acı çekenleri ansımak anlamsız. Bu bilinmeyen vakitte, koyu kırmızıların ortasında olduğum gibi duruyorum. Genç bir kız vardı o zamanlar diyorum. Nasıl bir anlaşılmazlıkla başlardı vakit. Sokaklara çıkardım. Bir genç kızın var olmuşluğunu ve artık bana hiçbir zaman mutluluk veremeyeceğini bilen yalnızlığım, Kuzey ülkelerine yakın bir yerlerde ve karların, çıngırakların, kızakların bol bulunduğu bir ülkede başlardı. Ayın aydınlığında seyrederdim yüzünü. Tanırdım. Şimdi büyük bir şehirde, isle ve kara, toz duvar boyalarıyla kirletilmiş bir yerde duruyor. O zaman bunu nasıl düşünürdüm? Nasıl duyardım bu büyük yalnızlığı? Mutluluğumu yitireceğimi bilir miydim? Hiç ummadığım bir vakitte. Şimdi bir genç kızın bir vakitler var olmuşluğunu anmak gereksiz. Susmak gerekir gecenin içinde. Ruhun sakinleşmesi. Saçları karların içinde savrulurdu demek. Unutmuşum. Gecenin sessizliğinde hiçbir şarkıyı dinlemiyorum, bu Baltık şarkısından başka. Kalın sesle, kesik-kesik. Büyük, uyuyanların

üzerine düşten yorganını çeker gibi. Deliliğe yakın bir yerde kırmızı renk görüyorum. Mutluluğu böyle bütün bütüne yitireceğimi bilir miydim? Bilmezdim değil mi? Hem nereden bilecektim? Ben herkes gibi bir insandım, sakindim. Baltık Denizi'ne yakın bir yerdeki mavi suları düşünüyorum. Düşlerimden tutup çıkarıyorum onu. Ama nasıl bir mutluluk verirdi. Kalbimin ortasında bir belirsiz kuş. Renkli tüylerini açmış.

Yarın. Yarını düşünmek faydasız. Ama gene de düşünüyorum. Yarın kır evlerinin yakınında güneş doğacak. Akşamla birlik batan güneş.

1955

Altın Cetvelli Saat

ACIYOR MUYUM? İçimi dolduran acı, gençliğin verdiği bir acı mı? Burada içimi doyumsuzluğun verdiği bir acı dolduruyor. Gelince, gelince bakıyorum: Çok başka türlüydü. Şimdi anlamadığım sessizliği. Belirsiz günlerin ötesinde birdenbire anıyorum onu. Derin suskunluğu. Büsbütün sessiz miydı? Şimdi belki de, büsbütün sessizdi diye düşünüyorum. Acımanın kaynaklarını anlar mıydı, ellerini batırıp? Bu sessizlik düşüncesiyle, içimi durmadan dürten acı arasında bir yakınlık buluyorum. Onun için sessiz miydi diye soruyorum. Duyulmamalı. Kimseyi ürkütmeyen sessizliği. Başkaları düşündüklerinde, çok başka şeyler düşünmüşlerdir. Çok başka şeyler çok başka şeyler düşündürür. Kimseyi ürkütmeyen sessizliği. Bu caddeden geçer miydi? Duyulmamalı. Başkaları çok başka yargılar vereceklerdir. Yıkıntılar arasında kalan gövdesi nasıl da ellerimden süzülmüştü.

Yollar çok başka yönlere doğru uzuyor. Tramvay rayları ıslak, gecenin bu saatinde.

Gecenin bu saatinde diyorum. Gecenin olması neyi değiştirir ki? Gece nedir ki? Nereden gelirdi? Nereden gelip içimdeki o hafif acımada yerini alırdı? Kırmızı ıstakozlar, elektrik ampulleri ve büyük, lacivert denizler. Bir deniz kıyısı kahvesi burası. Nereden anıyorum? Onunla birlikte olduğum yer mi burası? Onunla birlikte. Nereden anıyorum? Sonra burası nasıl bir yer? Görünüşünün ne önemi var ki! Kırmızı ıstakozlar, sönük elektrik ampulleri... Hem neden acımalı? İçimi dolduran acı, çok eskiden, şimdi, çok önceleri, o korkunç saatlerin başlamasından çok önce, bir başka uzak kasabada, tahta, yıkılmış bir evde, bilmiyorum, daha öncesinde olanları anımsamıyorum, ne korkunç

bir çöküştü o, karanlıkta yüzünü bile görememiştim, yıkıntılar arasında kalan gövdesi, kaçarken eteklerinin dalgalanışını mı gördüm, kaçıyor muydu, yok hayır, ölüme sessizce boyun eğişini biliyorum, hiç olmazsa bunu biliyorum: Ölüme kendiliğinden boyun eğmişti, karşı koymadan, savaşmadan, yıkıntılar arasında kalan gövdesi ne kadar canlı.

Korkuyor muyum? Şimdi bütün olanların gerçekten olduklarını yeniden düşünmek. Bilmediğim bir düş mü yaşadığım? Hayır, gerçek olduğunun bile bilinmesinden ne çıkar, güzeldi, yıkıntılar arasında kalan gövdesi. Bunları söylemek bile gereksiz. Islak saçlarını ellerimle tutmuştum. Korkunçluğunu belirleyemediğim olgu. Bütün sevincimin öldüğü, beni yaşamaktan alıkoyan saatler. O tavan arası odasında ölüyordum. Küf tutuyordu bütün gövdem. Kollarım, bacaklarım çürüyordu birer birer, ağır ağır çöküyordum. Tanımlayamadığım bir gerçeğin çürüten ağırlığı. Kimseler bilmemeli. Pembe akşamlar ve yokuştan aşağı inen kalabalığın karaltıları. Tahta, yıkılmış bir ev anıyorum. Nasıl bir acımayla başlıyor. Yıkıntılar arasında kalan gövdesi canlıydı, yaşıyordu, şaşırıyorum, biliyordum ki can çekişiyordu daha, bilincimden atamadığım saplantı. Biliyordum, korkunç çaresizliğimi duyarak, onun ellerimden bir su gibi süzüldüğünü ve artık hiçbir şeyin hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini. Şimdi çok başka şeyler düşünsem de ne çıkar? Büyük saat pandülleri, koyu karanlık bir ortamda çelik teller, bakır, uzun rakkaslar, dağılmış paramparça yelkovanlar. Acıyan insanların saati, sokağın dağınık yüzlü insanlarını maskeleyen saat. Büyük metronomlar, gelecek iyi günlerin, gelecek kötü günlerin, gelecek acıyan günlerin. Boşlukta uzun, gittikçe büyüyen sayılar: ikiler, üçler, on ikiler.

Çaresizliğimi anmasam hiç. Dakikalar ve küçük tik taklarla işleyen saniye göstergeleri, dişliler parlak altındanmış gibi, küçük yaylar, vidalar, yeşil, kırmızı taşlar, bakır üzerine oyulmuş yazılar. Bir yazıya mı benzerdi? Anmak istemiyorum. Raslantıların saati, parlak, çok kalın camlı gözlükler, incecik çerçeveleri, o kadar uzak, bilinmeyen hastalıklarla başlarmış gibi görünmeyen bir saatin tik takları, düzenli saatler bunlar, o zaman belli miydi böyle olacağı, şimdi bu saatlerin, metronomların gerisinde solgunlaşan yüzünü görüyorum, yeşil fenerler ve çizgili pantolon-

lar, bizi bırakan saat, bu çaresizliğimizin saati, daha başkaları da büyük, uzak saatler düşünmüşlerdir belki. Bu birçok insanı evlerinden uğratır, şimşir, ince oymalı, uzak anılar düşündürür, geleceğin saatleri midir bunlar, şimdi nasıl da anıyorum.

Tavan arasındaki odada, herkesten kaçarak öldüğümü, gövdemin büsbütün yok olmaya yüz tuttuğunu yazsam da ne çıkar, beklemelerin, ummaların bile önemsiz olduğunu anlıyorum. Unutamayacağımı bildiğim bir gerçeğin korkunç acısı. Geceleri deliliğe varan bunaltılar, ürkünç, sallantılı ağaçlar düşündürüyor. Onu sevdiğimi söylemem gereksiz, büsbütün yitti o, beni de ölüme iten gerçeği. Nereden gelirdi? Nereden gelip içimdeki o hafif acımada yerini alırdı? Mutluluk mu verirdi? Kendimi, hırçın azabımı biliyorum. Ama o, nereden gelirdi? Yıkıntılar arasında kalan gövdesi, parçalanmış, bembeyaz. Verdiği mutluluğu yeniden verebilecek mi? Her gün bekliyorum. Yıkılıp kaldığı yerde diz çöküp dua ediyorum. Başka günleri, başka günleri verecek mi? Yüzünü görüyorum. Onun verdiği mutluluk bu muydu? Öyle olması gerek. Her şeyi önceden hazırlamış. Ummanın da gereksizliğini bilen yalnızlığım ölümümü kolaylaştırıyor.

1955

Balkur'da Akşam Yemeği

Nasıl da anımsıyorum? Tıpkı bugünkü gibi akşam yemeği yenilen bir yerdeydi. Şimdi çevreme bakınırken bile dehşetle titriyorum. Büyük kentin ortasında, zengin beylerle, hanımefendiler için yapılmış koskocaman bir lokantadayım. Gece çekiyor içine beni. İçtiğim koyu şarap beynimi havalara uçuruyor. Bakınamıyorum bile çevreme.

Şimdi pencere önüne düşen büyükçe masadayım. Lokantayı dolduran kalabalığın hepsinden çok gecenin karanlığına yakın. En gizemli görüntüleri saklayan gecenin. Hayır, aşamadığım bir şey vardı. Yenilmiştim. Yaralı düşmüştüm bu yana. Onun parıltısına erişememiştim. Özenmem, çarpmıştı yere beni. Öyle sanıyordum. Elbette gerçekti bu delice sanı. Kendi sefaletim onun farklılığından geliyor. Ayrılışımızın akşam yemeği nasıl da bir yılgı karabasanı olarak kendini duyuruyor. Aradan geçen aylar varlığımı nasıl da eritmiş.

O akşam yemeği yılgısını hâlâ sürdürüyor. Şimdi düşündükçe o ayrılışın yılgısında hâlâ kuşkusunu duyuyorum varlığımın. Kimim ben? Nereden geliyorum? Geldiğim yer gecenin içindeki hayaletler mi? Neden oturmak için, göz gözü görmeyen geceye bakan bu masayı seçiyorum. Onun izini sürdürmek için mi?

Nasıl da anımsıyorum? Gövdemi boş bir külçe haline getiren gerçeği: Ne korkunç bir yalnızlıktı o; onu ellerimle, gören, görmeyi becerebilen gözlerimle nasıl da terk ettimdi. İstemiyordu, ama gidiyordu, onun Balkur'daki akşam yemeğindeki görüntüsü. Şimdi bunları size anlatmaya çalışmam bir şeyi değiştirmiyor. Gece yarısı, çoğu defa, daktilomun başına geçiyorum, uzun uzun onun imgesini betimlemeye çalışıyorum. Tünel Ala-

nı'na yakın çatı katındaki odamda, çalışma masasının başına oturup. Bütün akan o renkli mürekkeplerin, defterlerimin cildine sıvışan boyaların, bütün o "yazınsal çalışma" denilen maskaralığın çok şeyi değiştirebilmesini isteyerek. Çok şeyleri... Onlarla insanüstü güce ulaşacağıma inanıyordum. Yanılarak. Kızgın ve çaresiz gövdem. Şimdi artık hiçbir şeyi hiçbir şey değiştiremez. Yalnızlığım da, içimdeki boşluk da önemsiz. Bütün bir ömrü caddelerde, kenar mahallelerdeki içkili yerlerde, geceleri sabaha kadar mavi kapılarını açık tutan kulüplerde geçirmek mümkündür. Hepsinin üstünde ansızın anımsıyorum: saçları ne kadar güzeldi. Beyaz ve solgun yüzü acımı artırıyor. Son gecemiz miydi? Sanki çok zaman geçmiş aradan. Tavan arasındaki odada oturan ve geceleri düz, beyaz kâğıtlara bir şeyler yazan adamın hiçbir şeyi unutması mümkün değil. Unutmamışım. Biliyorum. Bildiğim bir şeyler var benim de.

Yıllar sonra uzakta başka bir kentte rastlayacağım ona.

1956

Ölüm Döşeğinde Yatış

Ölümün döşeğinde yatıyoruz onunla; yere serilmiş incecik bir şilte üzerinde yatıyoruz. Gövdem gövdesinin üzerinde (bilmiyorum ne değin uzun bir süreden beri) –başlangıcı fagotların üflediği incecik bir ezgiydi anımsadığım– bunu ben istemiştim daha çok; o da ılık geniş yumuşaklığı, güneş yanığı sakinliği içinde kabul etmişti benimle birlikte şiltenin üzerine uzanmayı. İşte bitmeyen devinim! Onun içine giren –onun da büsbütün içine aldığı– gövdemin gergin gücü dolayında, durmadan eritici kıvamda sularını salgılayarak açılıp kapanıyor işte! Böylece karşılıyor devinimimi; öylesine ki düşünemiyorum başka bir şey. Islak ve üzerine güneşin gölgesi düşmüş gövdem onun gövdesinden başka ne ki sanki.

Yüzü yüzümü karşılıyor; ağzıysa akan sular ile –kavranılamaz– bir koşutluğu sürdürüyor.

İşte bitmeyen eylem: mavi apaydınlık bir gecenin eylemi bu. İşte bitmeyen gerçek, dönen, yayılan, içine girdiğim yayvan yüzey. İşte bütün bir yaz mevsimi çıplak deniz kenarlarında, korularda içimin özdeklerinde birikmiş güç, seni harcayacağım irinlerimi akıtarak. İşte durmadan büyüyen, açılan, sonra kapanan sulak ağız. İncecik ölüm döşeği üzerinde (uçucu varlığımın ıssız bir düzey üzerinde durduğu, sonsuzluğunu duyduğu süre değil miydi bu?) kim bilir ne değin ince tahtalardan, bambudan ya da kemiksi, beyaz, yapay bir örgüden dokunmuş; senin öykünü deyimleyebilmek isterdim kanlarımı akıtarak; gövdemin, senin yüzeyinde gerilen yapışıcı gövdemin, kendi öz-ruhunu sonsuz devingen birleşime satmış varlığı ile birlikte.

Diri, sonsuz denizsi varlık! Öykünü yazacağım senin de.

Kademelerin, yapıların, sırtların, unutuşların, solgun görünüşlerin, beklemelerin, yeniden bulmaların, uzun çırpıntılı denizin yarı uykulu yarı uyanık öyküsünü. Madem ki parıldayan gövdem tüylerle örtülü güneş yanığı gövdenden başka bir şeyi duymuyor; işte onu betimleyeceğim ben de.

1965

Yatmak

Birdenbire sik..... başladık. Geniş bir yatağın üzerinde yatıyorduk. Karanlık bir odadaydık. Perdelerin aralığından yağan karın aydınlığına benzeyen, donuk, beyazımsı bir aydınlık vuruyordu. –Şimdi sincaplar dolaşıyor karın üzerinde. –Erkeklik organımı –işte ne değin sivri ve ıslak– onun gövdesine saplamıştım. Yatağın üzerinde yan yatmış düzensiz olarak kıvranıyorduk. Bir kadın olduğu halde, garip, belki ince uzun bir organı o da bacaklarımın arasından dolaştırıyor, arkama, oradaki deliğe sokuyordu sanki; kıvranmaya devam ediyordu gövdelerimiz.

Başımın üstünde uzun boylu bir sincap –tüyleri iyice yumuşaktı onun, karların üzerinde dolaşanların en tüylüsü– oturuyor; çırılçıplak giriştiğim eyleme büsbütün kendimi kaptırmamı önlüyor. Onun varlığıyla birbiri üzerine açılan bir resim dizisi gibi zihnim her an odanın boyutlarını düşünüyor, bir yandan da donuk aydınlığın girdiği pencereden bakıyorum içeri.

Başımın üstünde oturan sincaptan başka varlıklar da var üzerimde. Pencereden vuran donuk ışıkta terden parıldayan gövdem yarasalarla öteki uzun kuyruklu kuşların gezinmelerini umursamıyor; gerilmiş, sert bir cisimden başka bir şey değil sanki o. Alışkın olduğum biçimde bacak kaslarım gergin, onların gerginliği karnımın içe çöküşünü de destekliyor.

Ama gene de parlıyor terli gövdem karın ışığı altında. Parıltısının terden geldiği anlaşılmıyor. Katı bir maden o sadece.

1965

Ermiş Dimotri

Yıllar geçti. Kentin sakini genç kişilerin doldurduğu geniş kaldırımların gerisine, apartmanların alt katlarına yerleşmiş eğlence yerlerini, geçen yüzyılın modasına uygun, belleri ince redingotu andıran paltolarıyla, favorili, uzun saçlı genç insanlar doldurdu. Belirsizce duyarlı, şaşkın, dışa dönük, kendilerine güvensiz bir gençlik yaşantısı tutturmuşlardı.

Akşam karanlığı basınca görünüşleri daha güzel oluyordu. Dimotri de onların arasında yerini almakta gecikmedi. "Ama bütün bu çocuklar hem doğaya karışan sınırsız aşkın, hem de gün doğarken bir camın ardında birkaç kadeh alkol içmenin güzelliğini bilmiyorlar mı?" diye soruyordu kendi kendine.

Dimotri çocukluğunda eski bir çapkın olan babası ile yumuşak kalpli üvey annesince, Kurtuluş'da, Tatavla'da gerçek bir ortodoks olarak yetiştirilmek istendi. Ama bir zaman sonra annesiyle babası onunla ilgilenmeyi bir yana bıraktılar. Hem yaşlanmışlardı biraz, hem de kendi aralarındaki sorunlara gömülmüşlerdi. Annesi, ikinci karısı olduğu bu yakışıklı adamın geçmişte kalmış, burjuva kadınlarıyla onun bunalımlı, sarsıcı aşklarını unutuldukları kuyulardan çıkarıyor; bu aşklara öldürülmüş gayrı meşru çocuklar gibi, saçlarından tutarak bakıyordu; yıpranmış, biraz çürümüş, gürbüz ama ölü çocuklar. Sonra incecik, derisi gergin, kumral saçları altındaki yüzünü öte yana çeviriyor, o yandaysa Büyük Ada'da hafif bir sisin arasında, ötede, uzakta duran kocasını görüyordu: uzun boylu, sakallı, ince ve iyice yakışıklı yüzünde küstah bir anlatım denize doğru gidiyordu adam düşünde ya da denizden çıkıyor, ancak dizlerine değin yükselen sislere basarak onun bulunduğu ağaçların altına doğru geliyor-

du. Ama biraz sonra başka yerdeydi: Tatavla'da, beyaz taşlar üzerinde avluda duruyordu, siyah redingotuyla, yas elbiseleriyle. Arkasında pazar ayinine gelmiş kadınlar duruyordu.

Dimotri böylece serbest kaldı. Deniz kıyısındaki ya da Balıkpazarı'nın arka sokaklarındaki, kadınların oralarına balık sokarak kendilerini tatmin ettikleri ya da kendilerine balık saplayarak intihar ettikleri ya da güzel, beyaz yapraklı bir çiçeğin içine girerek yittikleri meyhanelere dadandı. Böylece günaha ve suça sürüklendi. Ten hazlarını tattı, yumuşak kalçalı esmer orospulara bıraktı tenini böylece uyarıldı, açıldı dünyaya, otuz yaşına varıp da iyice yaşamışlıkla derinden uyarılmışlığın bunalımlarını duymaya başlayıncaya değin; böylece vardı yolları, ağaçları, deniz kıyısındaki kahveleri, balıkları gözleyen duygulu çekimserliğine, sonraları onu kendini öldürme ediminin kıyısına getirip bırakan bıkmışlığın o doygun çöküntüsüne. Ardından yalnız kalmaya, deniz kıyılarında dolaşmaya, kış yaklaşırken, ıssız alanlarda, eskiden sevdiği ya da sevmek üzereyken yitirdiği kızların imgesini aramaya. Ağaçlara bakıyor ve yalnız kalmayı seviyordu. Bomboş ağaçlıklı alanın ortasında duruyordu içinde sınırsız, kendine dönük, üstesinden gelinemez bir duygu.

İşte o sırada dadandı Tünel Alanı'na yakın bir katolik kilisesine.

Dimotri artık bunalıyordu. Kalabalık caddenin kaldırımında demir kapıları bulunan caddeden kilise olduğu belli olmayan –otuz, kırk basamak aşağıdaydı kilisenin kapısı– girişe yöneliyordu. Açıp demir kapıyı giremiyordu içeri –demir kapıda çok defa bir ölüm ilanı yapıştırılmış oluyordu– ya da giriyor, merdivenleri inmeye başlayınca, daha kilisenin aşağıdaki camlı kapısına varmadan, yanlarda tapınağın ekleri –belki de lojmanlar– olan yapılar daralıyor, üzerine çullanıyor, bırakmıyorlardı onu. O zaman bir şey düşünmeksizin geriye dönüyor, kalabalık caddeyi geçip –ağaçlı bulvarı, yabancıların dolaştığı alanları– doğaya yakın ıssızlıkları arıyordu.

2.

İlk olarak, yıllarca önce, daha çocuk denecek yaşta kadınlık organı mor bir menekşe olarak açmış bir orospuyla yatmıştı Dimotri. On altı yaşındaydı, sabahtı; genelevde bu kumral, güzel dudaklı, sarışın, çingene gövdeli –saçlarında da beyaz yapraklı bir çiçek– orospudan başka kimse yoktu. Bacakları titredi Dimotri'nin, içinden bir şeylerin akıp gittiğini duydu. Ardından, yağmurlu günler boyunca sayısız orospuyla yattı. Böylece geçti mevsimler. Balıklı meyhanelerden birinde tanıdığı bir adam, ona kızının açılmış bir çiçek olduğunu söyledi, bu çiçeği koklamalıydı. Bu edimi sevmedi Dimotri, yeniden kadınlara koştu. O zaman sevgililer birer birer sökün ettiler: bir kolejli kız, bir oryantal dansöz, barmen bir kadın, bir ressam, unutulmaz güzellikte solgun yüzlü bir başka kız, sonra ince bilekli bir başkası, çok güzel boynu olan uzun, sarı saçlı bir kız, bir yığın besili orospu, daha sonra ufak kalçalı, kıçı biraz dışarıya çıkık, küçük, veremli bir kadın, ince bir manken. Daha bir sürü kadın, birer bahane bulup, şu ya da bu biçimde Dimotri'yle yattılar. Böylece etin hazlarına gömüldü Dimotri. Baygın gözlü, kumral, fıstık gibi bir kadın coşturdu onu. Dimotri onunla sevişebilmek için tehlikelere girdi, dolaplara saklandı, tabanca taşıdı, borca girdi, bazı suçlara bulaştı, tutuklu kaldı, sürgünde yaşadı.

Olgunlaştı sonraları. Sürgünden dönüp yeniden kurmayı düşündü yaşamını. O sırada hastalandı işte. Değişen zaman karşısında irkildi. Kendi duygularına benzemiyordu. Yeni doğan dünyayı anlamadı önce. Bu taklitçi, rezil, değersiz toplum, hiçbir şey karşısında irkilmeyen duyarsız insanlar, ortaklaşa burjuva fuhuşunu yabansıdı. Canına kıymak istedi böylece. Ölmedi

ama, duygulu, yalnız, belki bir başına kalakaldı. O zaman "kendi efsanemi bulmalıyım" diye düşündü. Göğsünde solgun bir çiçek vardı.

Neydi efsanesi ama?

3. Uzun Yürüyüşler

"Bütün bu önümde, aşağıya doğru uzanan bir yığın sokağın, sıcak olmayan bir günde güneş altında uzanışlarına bakıyorum."

Boğuntulu Sokaklar

Aradan yıllar geçtikten sonra, bütün bu bitimsiz sokaklarda yapılmış olan o uzun yürüyüşlerin neye yaradığını bilmeden –çünkü hemen hepsi, önceden bilinmeyen boş bir alana çıkıyordu sanki– bende nasıl bir iz bıraktığını düşünüyordum. Ardında koşup durduğum imgelerden biri değildi bu; bütün o uzun yürüyüşlerin gövdemde ve ruhumda yaptığı birikimdi aradığım. Çünkü, çoğu kez, uzun yürüyüşlerden sonra küçücük odama gelip yatağa uzanıyordum, odanın kapısını açık bırakarak, tedirgin ama yorgun kısa bir öğle uykusuna dalıyordum, açık kapı imgeleri sürüklesin içeri. Bazen de sonbaharda, yürüyüş günün kararma vaktine kadar sürmüşse, soğuk mu sıcak mı belli olmayan bir havanın içinde ya da kışın sonundaki güneşli öğle sonlarında ya da yağmurların içinde, işte o zaman.

Birbirine koşut yapılmış bütün o sonsuz sokaklarda yapılan uzun yürüyüşlerin, her gün ya da yıllarla boş bir alana çıktığını gördüm. Öyle sanıyorum ki, bir yığın içsel güç yitti gitti o yürüyüşlerin bitişiyle. Şimdi o sokaklar kendi üzerine dönüşen bilincin titreşiminden başka bir şey değil.

Bütün bu yöreyi saran –artık "yıllarım geçti" diyebilirsin– sokaklarda –birbirine kavuşmayan, sonsuzca uzayan, derin, yüksek yapıların çevrelediği– o yeni ama ruhun ezilmesiyle çoktan eskimiş sokaklarda.

1969

Hornsgatan'daki Ev

Güneşin altında gözlerimi yumdum ve Büyük Ada'da yazlık şapkalarını giymiş kızların yüzlerine vuran ışığı düşündüm. Işık ince çizgili yüzlerini, kaşlarını, dudaklarını aydınlatıyor, az da yapmış olsalar makyajlarını eritiyordu sanki. Güneş altında duruyorlardı. Şapkalarının keten kenarlarından sızıyordu ışık. Beyaz ciltleri, hafif güneş yanığı yüzleri sıcaktan terlemek üzereydi. İleride deniz kabarıyor, mavi dalgalarını kıyıya vuruyordu. Kuşlar da vardı kıyıda. Kuşlar başımın çevresinde dolanıyor, deniz kıyısından benim bulunduğum yere doğru uçuşarak geliyorlardı. Deniz kokusuydu yüzüme vuran: iyot, karpuz kabuğu ve balık kokuyordu. Denizin kokusunu duyuyor, kapalı gözkapaklarımdan sızan ışığı görüyordum.

Yazlık şapkalarını giymiş kızlar kıyıya doğru iniyorlardı. Yaz mevsimiydi, pazar gezmesinden dönüyorlardı.

Büyük Ada'da, biraz sonra yaz gecesi başlayacaktı.

Hornsgatan'daki evde otururken, daha çok, Büyük Ada'yı düşündüm.

1980, Stockholm

Sokaklarda Bir Avlu

Durmadan sokakları anlatmak istıyor o yazar. Yazılarında yeniden sokaklara çıkılıyor, bitmiyor ama bu sokaklara çıkışlar, hep sokaklara çıkılıyor. İşte yeniden sokaklarda o.

Nerenin sokakları ama? Hangi yerin? Paris'in, Ceneviz'in, Atina'nın, İskenderiye'nin... sokakları. Burada, yüksek, kare biçiminde bir temele dayanan, tepesi dört köşe bir çatı gibi sivrilen kulenin dibinde yer alan yapı, bir Ceneviz yapısıdır işte; şimdi cami biçimine dönüştürülmüş olsa da... Oo, eski Ceneviz! O sırada bu yapı, çıplak bir alanın ortasında yükseliyordu geometrik biçimiyle. Çok eskiden ama.

On yıl kadar önce tanımıştım o yazarı; yüksek, karanlık yüzlü yapılar arasında sıkışıp kalmış, taş döşeli bir avluda, gölgelik bir yerde oturuyordu, tahta bir sandalye üzerinde. Yirmi ya da otuz yaşlarındaydı; gür, kara saçlı bir adam. Gömleğinin düğmelerini açmış, diri göğsünü yele vermişti sanki. Oracıkta, karanlık yapılardan birinde, bir üst katta oturuyor, işleticisi ile gelip gideni Rum olan, arka yandaki dar sokaklardan birindeki meyhanede birkaç çeşit Rum mezesiyle birlikte sulandırılmış rakı içiyor. Ardından, gece yarısı kentin üzerine yapışmış boğucu yaz gecesinin içinde, dimdik başıyla –bir yazardan çok bir balıkçıyı andıran başıyla– o değin yüksekteki, genişçe tek odasına dönüyor, geceleyin tenhalaşmış sokaklarda ulur gibi sesler çıkararak.

Odalarına kapanmış, şehvetin kırbacını yemek için gerilmiş, çürüyen insan gövdelerinin acısını çekiyor gibi düşüncesinde. Bütün içe kapananların, tutkuyla titreyenlerin, o sonu olmayan, belirsiz, gövdelerini sürükleyenlerin acılı şiirini yazmak

için eğiliyor sanki kâğıtların üzerine. Kendiliğinden çıkıyor satırlar kaleminden. O sırada, lacivert bir sabah vardır pencerenin önünde. Camlara levanten, katolik kilisesinin çan sesleri vuruyor.

1966

Ponzo'nun Öyküsü

Çocukluğumun bu anısını nasıl da belleğimde buldum? Tuhaf şey, yıllar var, belki on yılı geçti, hiç düşünmediğim bir anıydı bu; benim için hiçbir önem taşımadığını sanıyordum; daha doğrusu, böyle bir anım olduğunun bile farkında değildim. Tuhaf şey, on yılı geçen uzun zamandır bu olayların benim için bir anı olabileceğini hiç düşünmemiştim. Nasıl birdenbire buldum onu? Balkur'daydı, uzun zamandır sakin yaşayıp duruyordum, bilincimin derinliklerine ellerimi daldırıp kanlı mürekkep balıkları gibi şiirlerimi çıkarmaya çalışıyordum. Okuyordum, geniş, sedef kakmalı, dörtgen masanın, beyaz, yırtık sayfaların üzerine kanımı akıtarak. Kara görünümlü salyangozlar yüzüp dururlar, sabahlara karşı odamın yeşil camlarında. Yaz günü, yazın uzun gecesinde; yazdı...büyük, uzun, sıcak yaz. Aylardır gelip durmuştu. Hiçbir çekilir yanı yoktu onun, kaçıyordum gölgelik yerlere, perdeleri kapalı odama kapanıyordum – tozlu örümceklerin arasında, nasıl da saklandığım yerde beni bulup işkilledi: ürkünç görüntü! nasıl da buldum onu, birdenbire değil –hiçbir zaman– yavaş yavaş belirlendi, çekilir gibi, güneşin çekici gücüne tutulmuş sarhoş kuşlar gibi yaklaşıyordum ona, bilmeden, tedirgin etmeden beni, cinselliğimin sırlı gücünde beliriyordu –o'nun Balkur'daki anısı– çılgın bir sabah çıktımdı yola güneşle birlik, nereye gideceğimi bilmeden, uzun uzun yürüdümdü, onunla karşılaşacağımı nereden bilecektim? "Hüzün, keder, üzüntü: bunlardı yükleri gemilerimin." Anlayamıyordum, kalabalığın ortasına konmuş bilincim yetersiz bu eylem için. Onu başkaları anlamalı, delirmiş kabare cambazları, üst üste yıkılan erotik kadınlar. Hayır, hiçbiri benim için yaratılmamış, ba-

na çarpan olguyu anlamlandıramaz: Başımın kenarlarının o akşam çatırtılarla açıldığını ve onun desenli halı üzerine döküldüğünü gördüm, hiçbir ürkünçlük duygusuna kapılmaksızın duvarın kıyısında, kütüphaneye yakın durdum. Bembeyaz gövdesini bütün karıncalar sarıyordu. Kalçalarının dolgun, beyaz etleri koyu bir kan tabakasıyla örtülecekti birazdan. Çılgınlar gibi akan kanların üzerine atılmak, pıhtılaşan, saçak saçak olan kana ağzımı dayamak istedim. Geçmiş günlerin anısı, sedef kakmalı masamın üzerinde oturur, ince kalemle, uzun boyunlu, büyük gözlü canavar resmi çizilmiş kitabımın başında buldu beni. Birden kendimi bir yuvarlak biçiminde dünyadan uzaklaşır buldum, oradan atmak istedim kendimi yeniden odama.

"Çılgın kadınım" dedim, "seni hiç gördüm mü ben?"

"Bilmiyorum" dedi, sesini ıslık gibi çıkararak.

"Kulaklarımı çınlatıyorsun" dedim. "Bir içki ister misiniz?"

"Hayır" dedi. "Ölmek istiyorum ben, kanımı akıtarak."

Tirşe rengi kan, kurdeleler gibi sarmaş dolaş uzamıştı desenli halımın üzerinde.

"Ben hiç varılmamış doyumlu bir ana varmak istiyorum" dedim, –kanlarına elimi batırdım bu sırada– "bana çok doyumlu bir şey göster ki seni görmüş olan gözlerim..."

Çılgın gibi eline atılmak istedim,

Büyük bir uykunun içindeyim. "Tanrım" diye düşünüyorum. Gövdemin uzadığını duyuyorum. Beyaz etleri...beyaz etleri...bana en doğal olanı vermek için. Sen bir sukuşusun, sen bir kınalı kekliksin. Parçalanmış Zeus'ün dağılan dumanı. Çılgın saat gecenin kaçını vuruyor. Beni Paris'te damların üzerine indir, sabaha kadar dolaşmam için. Sen ayaklarımı yere bastığımda ilk rastladığım ol büyük kuğu. Ötekileri tanımıyorum. Gece yürüsün dağların üzerinde. Ama gene de onca güzel olan gövdesinde, onunla birlik, ben de parçalamak istedim gövdemi.

Tanrım, ne akıl almaz şeydi o! Büyük avlunun yola bakan penceresine yürüdüğümde elbisesini parçalayıp attı.

"Beni tanıyorsun artık?" dedi bana.

"Tombul etli kadınım" dedim. "Uzun zamandır unuttum seni, iyice aklımdan çıkarmıştım. Geceleri kuş kılığına girip, gizlice gelip ensemden öptüğünü bile unutmuştum. Sabahları

uyanıp, yorgun günlerimi birer birer yaşıyordum. Şeytan kulaklı gemiler açılır denizlere doğru. Sen bilinçaltımın açılan duran dalgalarında, katranca koyulaşmış suları yarıp geçiyordun. Kapkara gecede, cılız, kökleri göğe uzamış ağaçların altında dikilip bekliyordum ben. Gecelerimi avunduran cambaz kareli elbiseleriyle, uzaktan her takla atışında biraz daha büyüyerek geliyordu bana doğru. Sonra da, büyük bir hızla alabildiğine uzaklaşıyordu. Oradan, siyah giysili memurlar kalabalığı arabalarıyla geçiyorlar. Tenha ağaç, ıssız kıyı –geceler boyu bu şiiri yazmak için uykusuz kaldım– çılgın, cılız gövdemin ürünüydü bu; bütün gece şiiri, elime kalem almaksızın derileri açılmış gövdemle yazıyordum. Doyumlu olabilmek için bulmuştum bu oyunu: geceleyin el ayak çekildiği saatlerde, alt kattaki odamda, herkesten gizli açıyordum derilerini gövdemin, sonra da çılgın rüzgâra tutuyordum onu. Gövdem rüzgâr fırıldakları gibi dönüp duruyordu penceremin önünde. Acıyla kıvranarak, kaslarımın altından ağır ağır akan kan birikiyordu bacaklarımın arasında.

"Ey çılgın rüzgâr, bana onun anılarını ver" diye bağırıyordum. Kertenkelelerin bile uyudukları bu saatte durmaksızın böyle bağırıyordum.

"Çılgın rüzgâr, dişlerimi bembeyaz etlerine geçirmiş olduğum için kendimi böyle cezalandırıyorum. Beni kim bilebilir? Kim görmüştür gövdeme acılar vererek debelenip durduğumu? Bir gün, bir sokaktan geçerken vitrinde saçlarını gördüm. Beynimden vurulmuş gibi sarardığımı duydum. Hızla uzaklaştım oradan. Gecelerimin sinsi ağacı, gün ışığında bir sokağın köşesindeki vitrinde nasıl da bana yabancı göründü.

"Ey duyulmayan ezgi, onun bana yaklaşmış ve iyice birleşmiş kanlı gövdesini nasıl da bir anda uzaklaştırdın. Deliliğin şarkılarını söyleyerek bu görüntü-yaşamayı tüketeceğim tez elden. Ona, hiç benim olmamış görüntüye yabancı gövdemi, yitip bitirerek yaklaşmayı düşünüyorum. Hiçbir şeyin kimsenin olmadığını, kişinin gövdesinin bile yabancısı olduğunu herkesler bilir. Bunu ben de biliyorum. Ben de. Gövdemin derilerini açarak, onu bir rüzgâr fırıldağı olması için boşluğa atmış olan ben de."

1962

Boğuncun Gelişi

Saldor öyküsünü şöyle anlatır:

"Durmadan yeni biçimlerde kendini duyuran bu boğuncu nasıl anlamlandırmalı? Nasıl kavramalı? Boğuncun gelişini önlemeyi bir yana bırakıyorum; –şimdi düşünmedim onu; bu boğuncu anlatabilmek için yazı yazmaya oturana değin de usuma gelmedi böyle bir düşünce– salt onu –o beni ne değin karanlığa sürüklerse sürüklesin– anlatabilmeyi kuruyordum.

"Bana ölüm düşüncesini getirmiyor mu? Daha doğrusu, kendi kendini öldürme düşüncesini. Boğuncun derininde büyük bir yaşama isteğinin yattığını biliyorum. Ölümle yaşam kendi üzerinde dönüp duran akrobat. Birinden ötekine geçiyorum.

"Bir süredir tanımadığım bir boğuncun içinde olduğumu, onun yaşamıma yerleşmiş olduğunu duyuyorum, algılamaya da başladım bunu. Boğunç duyuruyor kendini, giderek sarıyor dört bir yanımı, bir 'düşünce' olmak istiyor. Bunun yokluk önünde duyulan boğuntu olmadığını biliyorum, varlığın hiçliğe doğru akıp gitmesi değil bu, varlığın o süreğen bunaltısı değil. Ama onun gibi kalıcı, bilincimi saran bir dolgu; her sorunun karşılığı olmak istiyor, boş bulduğu yerlere akarak, düzensiz ama dolgun bir kireçlenme yaratıyor, geçmişteki boğunçları da bir bir bilinç yüzeyine çıkarıyor; birer boğunç olduğunu hatırlatıyor onların. Şimdi anlıyorum birer boğunçtu onlar, değişik biçimlerde kendini duyurmuş birer boğunç; boğuncun bilinçlenmesi geçmişteki boğunçları da çıkarıyor ortaya.

"Burada, bu renksiz kentte yaşamamın sonucu bu. Evler ne kadar düzensiz yapılmış bu mahallede. Arka bahçeler nasıl da ağaçsız. Pazar günleri duyduğum çağrışlar ne de çirkin ve cırlak.

Gökyüzü nasıl da sapsarı, uzaktan Fatih Camii'nin kubbesi görünüyor. Boğunç varlığımın parçası oldu benim, yokluğa doğru itiyor beni. Kaçıracak buralardan. Babamın evini terk edeceğim. Bütün bu solgun görüntüyü de. Ona karşı durabilmek için çıkaracağım onu içimden. Rimbaud'nun güzelliği dizlerine oturttuğu gibi, oturtacağım onu dizlerime. Neye yarar bu, diye düşünecekler olacaktır. Bunun yararını ben de bilemem. Boğunç –bizzat o– bir karşılık bulabilmemi önlüyor. Onun içine batıyorum. Bütün karşılıkları temelsizleştirip boğuyor o."

Saldor'un öyküsünü böylece dinledikten sonra, anlaşılmaz bir düşle derinden sarsıldım.

Öğle uykusuna yatmıştım. Bu öğle uykuları çalışmaktan alıkoyuyordu beni. Öyle sanıyorum ki mide hastalığım yapıyordu bunu. Yemeklerden sonra kıvranarak sedire uzanıyordum. Koruyucum benim! Tenimle usumun büyük koruyucusu!... Çocukluğumda büyük üzüntülerle sarsıldığım zamanlarda ona koşuyordum: gerçek bir çocuk olarak kendimi öldürmeyi kurduğum zamanlarda... Ama burada, Paris'te, bu yabancı kentte, hiçbir yeri görmeyen pencereye dayalı sedire uzanmak hepsinden tuhaf. Doğrusu ummuyordum böyle bir düşün gelip beni bulacağını. Böylesi temelli bir değişme oldu mu bende? Bundan böyle kızmayacağım kendime öğle uykularına yattığım zaman.

Bu düşün gelip beni bulacağını ummadığımı söylemekle nasıl da yanılıyorum. Beni gelip bulmadı o, benden çıktı, bilincimin derinliklerinden. Devam eder mi bu düşler, bir daha yoklar mı beni; çok sonraları, yaşlandığımda taşır mıyım bu düşlerin izlerini.

"Demek yaşıyorum daha" diye düşündüm. Bu dağınık görüntüler benim için ne büyük bir yenilik! Yıllardır düş görmüyorum. Yıllardır geceleri salt kaygılar sarsıyor beni. Bıkış, boşluk, hiçbir şeye girişememe, girişime değecek bir şey bulamama. Yıllardır kuşkunun yıprattığı cılız bilinç uyuşur sallanır dururdu gecenin içinde. Gündüze bir şey hazırlamazdı, yönlendirmezdi gündüzümü. Sadece bu eksiklik de değil: Yüreğimle bilincim çarpışan iki sarkaçtı benim, sonunda bıraktıydım bir yana yüreği, o da dayatmadan silinip gittiydi. Bilincin keskin, yıkıcı, kargaşaya götürücü coşkuları...ama kısırdı bunlar.

Ama bu kente geleli her şey değişti. Bütün gün Rouelle Sokağı'nda her gün yürüdüğüm yönün tersine yürüyüp nehir kıyısına çıkmak istedim. Orada nehre bakan, yol kıyısında bir kahve hayal ediyordum. Gidemedim oraya. Şimdi vakit gece yarısına yaklaşırken de düşünüyorum böyle bir kahveyi. Ama, kim bilir, belki de yoktur öylesi bir kahve. İmgelemimde yarattığım kahve daha önce gördüğüm denize bakan kahvelere benziyordu. Tanrım, nerede deniz? Denizlerin rüzgârları esmiyor burada.

Düşlediğim kahveyi aramaya kalkışmadan odama dönüp uzandım. Dışarının gürültüleri arasında yarı uykulu, yarı uyanık yattım bir süre. Orada duruyordu. Tanımadığım birisiydi. Bulanık, belirsiz bir ortamda duruyor, çok sevdiği birini yitirdiği için ağlıyordu. Ardından ağlayanın kendim olduğunu sezer gibi oldum. Unutuşa terk ettiğim –gerçekten de unuttuğum– eski, derin bir tutkumdu ağladığım. Zaman içinde unuttuğum bir aşk. Kız ağlayarak duygularını sonuna kadar yaşıyor, bense gündelik çekimser tavrımla duruyordum orada. Ardından onun elinden tuttum, kalıntılar arasında gezindik. O bir mermer lahtin üzerine uzandı. Dindirebilmek için acısını, ağzımı açıp bir şey söylemeden ben de uzandım yanına. F. geldi, kızın acısını dindirecek birkaç söz söyledi:

"Yeteneksiz bir ressamdı giden, onun için üzülme..."

Birdenbire derinden kavramanın acısıyla kıvrandım: yargılanan da, işin başından beri gözden geçirilip duran da, suçlanan da, acı çeken de bendim işte. Düş bir bumerang gibi dönüp bana geliyordu geri. Her şey kendi kendimi yargılamam için düzenlenmişti: tutkularını sonuna değin ortaya koymaktan çekinmeyen kız, açıklıktan korkmayan, çocukluk arkadaşım F.'nin gelişi, kalıntılar arasında duyulan ezgi, boğunç veren resimsel ortam, hepsi. Belirsiz, boşlukta sallanan bir düş ortamında yargılanıyordum ve düşün içinde kendimin gündelik yaşamın acemisi olduğunu düşünüyordum. Her şeyin nedenini araştıran bir "gerekirci" Pis bir mantık adamı. Gündelik yaşamın tatsızlığını üzerine bulaştırıp duran biri. Hayatın gidişinde bilmeksizin bir yön arayan bir safdil. Yaşarken yaşamayan biri. Bu yüzden de ayrı-düşmüş bir küçük kentli. Hiçbir zaman gelmeyecek olan sonu düşünen bir yaratık. Tezgâhta kahve içip de sokak-

tan geçenlere bakarken onların kim olduklarını araştıran bir yalnız.

Olaylara karışamamanın acısı aşkı da kaybettirmişti bana. Buydu yaşadığım derin kuşku, hiçbir şey istemememin kaynağı, boşlukta sallanıp durmama düşlerimin verdiği cevap.

Birden uyandım. Her şeyi derinden derine düşünebilmek için ne denli de çok boş vaktim vardı. Ben kendi kendini suçlayan, uzun zaman boş bir bilinçle sürüklenip durmuş varlık, yaşamın içine doğru çekiliyordum. Kim hazırlamıştı bunu, beni bilincin coşkun olanaklarına hazırlayarak.

Neyi anlatmak istiyorum? Sürüklenip durmalardan sonra yeniden kendime varışımı mı? Derinden duyan varlığın karşısında sarsılan kişinin sonradan vardığı erinci mi? Var olmanın coşkusudur bu. Malte gibi, kendi kendini terk etmiş, neredeyse hor gören bir yabancıydım; ama düşümce ödüllendiriliyordum şimdi. Ayrılmıştım yarıştan. Coşku yayılıyordu suskun damarlarımdan, derinden derine bir ezgi gibi.

"Bomboşum ben, kendimi yalnız hissediyorum, yalnız kendimi düşünebilirim."

O zaman Saldor'un öyküsünü güzel bir metin dinliyormuş gibi dinledim:

"Bir rüzgâr fırıldağı olarak kullanırım gövdemi, oraya çatının en yüksek yerine asıp, ondan başka neyim ki ben?

"Hiçliğe yuvarlanalı tinim, yitirdi yanını yöresini, büyük bir boşlukta sağa sola yalpa vurup duruyorum. Ah, bana bundan söz etmeyin, nasıl yitirdiğimden tinimi. Bıraktım kül imgelerinin sıkıcı kurallarını, bilinçaltı bir erinçti onlar, burada yitirdim hepsini.

"Büyük bir denizde çalkalanır başım, yasasız, hiçbir şey bilmeyerek, döner durur ve sorar kendine:

"Denizleri de doğayı da yitirdin sen. Beyaz bir at vardı, koşuyordu tatlı bayırlardan aşağı. Denizlerle, gecelerden söz etmeyin ona, yitirdi onları, dönüp duruyor boşlukta. Sabah olunca bir cadı gelir toplar küllerini gövdesinin.

"Kaçtı, yıpratıcı çağ ortasında yalansız, açıkça söylemeye herşeyi kendine! Umulmaz büyücüsü gecenin söyle bana kül olan varlığımın gerçeğini, çünkü yıprattı zaman beni.

"Gittim ötesine denizlerin, sakin kuşların durduğu. Korkuydu bu!

"Gece ayırdı kendimden beni. Cılız varlığı bıraktım kartalların uçurumundan aşağı, şimdi hiçbir şeyim yok benim.

"Artık alın götürün boş yinimi, şimdi hiçbir şeyim yok benim.

"Aradım hiçliğin öyküsünü en yüksek yerinde serüvenimin. Uyudum masallarıyla geçmişin. Döndü haberci kuşlarım geri.

"Göklere saldımdı onları, şimdi döndüler geri."

Böylece mırıldandım orada zamana. Bilgece bakışıyla susturduydu beni.

Paris, 1961

Gezintiler I

Serbest kalalı bir haftayı geçiyor. Sokaklar ona çok kalabalık geliyor. Hemen her gün, küçük bir sinema salonunun girişinde yer alan kahveye benzeyen bir yere geliyor. Tahtadan yapılmış tezgâhın önünde ayakta duruyor. Çaycıdan bir çay istiyor, sonra ağır ağır bir sigara yakıyor. Vakit geçirmek gerek. Zaman onun için çok uzun. Dakikaların geçişini duyuyor. Vakit geçirmek gerek, saat hiç olmazsa altı olmalı diye düşünüyor.

Çaycı çayını uzatıyor. Bu arada sigarasını yakmış oluyor. "Vakit geçirmek gerek" diye düşünüyor yeniden. Zaman ona çok uzun geliyor. Sokaklar çok kalabalık. Vakit geçirmekte güçlük çekiyor. Onun için kahveye benzeyen bu yere geliyor.

Alt katta dar, küçük bir sinema salonu var. Kahve onun üst katında. Merdivenlerle inilerek buraya geliniyor. Birkaç basamak çıkılıyor. Düz, muşamba koltuklar var, birine üç dört kişi oturabiliyor tavan basık, duvar boyunca uzanan koltuklara da oturulabiliyor.

Bir salon burası, başka bir şey değil; tavanı basık bir salon. Koltuklarda sinema seansını bekleyen genç insanlar var. Bazıları da film başlayınca aşağıya inip salona girmiyorlar, koltuklarda oturmayı sürdürüyorlar. Film seyretmeye niyetleri yok onların. Aralarında konuşuyorlar. O kimseyle konuşmuyor. Zaman onun için değişik çünkü. Oturanları da yakından tanımıyor, onların dünyasında değil o. Başka şeyler düşünüyor, düşünceleri var.

Buraya gelirken bir tanıdığı rastlamıştı.

"Geçmiş olsun" dedi ona tanıdığı.

Çok tuhaf karşılıyor. Niçin geçmiş olsun, diye düşünüyor.

"Olmalıydı bu. Olmalı." Serbest kaldığı için dostu ona geç-

miş olsun diyor. Geçen şeyi bulunduğu yerden çıkarıp atamaz ki! Geçen şeyi bulunduğu yerden çıkarıp atmak isteği de taşımıyor. İki bin yıl önce tarumar olup dağılan kentler yok muydu? Kaç kent kumlara, sulara gömüldü. Olmalıydı bu. Oldu. Gene de olabilir. Olmalıdır. Olmaktadır zaten, yakınılacak bir şey değil. Hiçbir şey değil. Onun yaşamasına gelip yapışan şey çıkmamalıdır oradan. Onu niçin yok saymaya kalkışmalı! Olmalıydı bu. Kendine özgü bir yüceliği var üstelik.

Çaycıdan bir çay daha istiyor. Biraz daha vakit geçti. Zaman kendini duyuruyor. Kronos saati geri alıyor. Yaşadığı saatleri yeniden yaşayacak. Bir sigara daha yakıyor. Böylece bir süre daha dayanacak. Saat hiç olmazsa altı olmalı. Sonra eve gidebilmeli. Gece uzun, uzunca bir vakit geçirebilmek için. Lambası parlayacak. Uzun geceyi geçirebilmek için. Başını uzatacak. Başı gecenin içinde kalacak.

1971

Gezintiler II

Uzunca süren bir hapislikten çıkarsınız ya da sürgünden dönersiniz.

Sizi sıkan bu bağlardan kurtulduktan sonra, gene de dünyada can attığınız pek fazla bir şeyin olmadığını yeniden anlarsınız. Mahkûmun o bilge anları gibi. Küçük bir mahalleyi özlersiniz.

Paris'e benzeyen bir kentte, metronun gürültüsünden uzak kalmış alçakgönüllü bir mahalle...Orada oturduğunuzu, kitaplarınız olduğunu, daracık sokağa bakan bir çalışma odasıyla küçük bir oturma odanız olduğunu düşlersiniz. Orada havanın iyi olduğu günlerde parke döşeli hüzünlü yollarda dolaşırsınız. Köşedeki küçük bir kahveden (öğütülmüş) pişirilen kahvenin kokusu gelecek ve siz sokaklarda serin bir sonbahar gününde dolaşırken, bir yere kapatılmışken de, daha önceki yıllarda da başka türden bir hayatı düşlememiş olduğunuzu düşünürsünüz.

Hepsi bu işte: ne zengin olup, çarkın işleyişi içine kendinizi kaptırmayı düşündünüz, ne de başka bir şey. Bütün düşlerinizin –gençlik yıllarının gösterişli düşleri de dahil– küçük bir mahalle ile kahve kokularının dışarıya taştığı bir kahveden başka bir şey olmadığını biliyorsunuz şimdi.

SOLUMA
(öykü)

Soluma

(öykü)

ŞAMFRON NE TUHAF ad Şamfron yakışıklı güzel çocuk... bir çocuktu Şamfron kızlar tarafından alıştırılmış sevişmeye bendim Şamfron bend... bunuyor muyum ne bu-nu-yo-rum ben Saldor derler bana kıyının oradayken biraz önce uydurdum Şamfron'u rüzgâr vardı orada denize doğru uçan çılgın görüntüydü Şamfron kıvrılıp açılıyordu onu mu karıştırıyorum kendimle denizin durgun görüntüsü gündüz güneş vuruyordu yukarıdan mavi deniz hafif dalgalıydı kumsalda oturup ayaklarımı kuma soktuydum keten pantolonumun paçaları kıvrılmıştı beyaz bir taşın üzerinde oturuyordum Saldon derlerdi bana anınca adımı duymuyorum yaşamış olduğumu bunca yıldır Saldon Saldon mırıldanmalıyım bu adı Saldon Saldon Saldon Saldon kime ne anlatabilirim kı Saldon ne budalalık Tanrım bana bir şey vermeyen bu adı tekrarlayıp durmak ihtiyar bir bunak gibi ihtiyar bir bunak gibi mırıldanıp durmak çocuklarım bayağı söz Saldon bayırlardan uçup geldi buraya pırıl pırıl havada koyu mavi bulutsuz cam gibi parlayan gökyüzüne sırtını vererek mazıların bodur ağaçların arasından inerek geldi buraya bir taşın üzerine oturmuş Saldon Saldon diye mırıldanıyordum ihtiyar bir bunak gibi bir taşın üzerinde Saldon ne şaşkınlık yarabbim adımın Saldor olduğunu bilmeyen mi var oh anlıyorum değiştirildi adım ben değiştirdim onu Saldor'du gençlik adım şimdi Saldon diyorum kendime ihtiyar Saldon bunamış Saldon saçmalayıp bacak kadar çocukları güldüren Saldon bacak kadar adamları da güldüren Saldon anladım onu Saldor'du adım attım o adı bıraktım bir yana Saldon adını aldım Saldon daha durmuş oturmuş derin anla-

mı olan bir addı onu seçtim kendime şimdi ihtiyar Saldon'um ben çiti aşıyordum oğlum durdurdu beni ağaçların altından bana doğru bağırarak koştu buraya inmek için çiti aşıyordum şoseye inmek için aşıyordum çiti bir bacak açısıyla geçeceğim hendekten başka bir şey yoktu önümde ağaçların altından koştu baba niye kapıdan çıkmıyorsun ne diyebilirdim ona Saldor diye bağırdım Saldor babacığım kapıya doğru götüreyim seni bir şey demedim ağaçların oraya doğru bakıyor orada bir derenin olduğunu çoktandır oraya uzanmadığımı düşünüyordum niye uzanmadım oraya orada ceviz ağacının altında oturup dereye taş atmak varken Tanrı bilir niye uzanmadım kadife eldivenimi de almıştım beraberimde ciltli eski bir kitap da buldum aldım oradan kendi yazdığım bir kitap olacak üç yıldır kendimi okumaktan başka çarem yok deyip dolaşmıyor muyum kim okur beni benden başka dedim oğluma güneşe karşı duruyordu amacının beni kapıya sürüklemek olduğunu anlıyordum daha çok dayatmadım ona sonra dayatmalarımı evdekilere anlatır da aralarında gizli gizli konuşurlar diye düşünüyordum ah Saldon Saldon içim gökyüzünden ağaçlardan ağaçların dibindeki dereden başka ne ki benim Saldon Saldon içim benim ağaçlarından dereyeden baş-kay... ah Saldon Saldon denize doğru uçan Saldor açık denize doğru uzaklaşan Saldor oğlumdu kolumdaki beni kapıdan çıkarmıştı ardımdan kaparken kapıyı elini salladı sonra orada durup baktı bir süre ah Saldon Saldon diye mırıldanıyordum hafifçe tökezledim çözüldü sağ dizim sonra doğruldum kadife eldivenleri çıkarıp geçirdim elime kitabımı koltuğuma aldım varmak için kıyıya şoseden ince keçiyoluna düzüldüm Saldon Saldon dediydi bana yatağımın başındaydı ben bembeyaz yatakta sakin denizde gibiydim sakin denizde gibi güneş pencereden vuruyordu ardımdan sonbaharın ısıtmayan güneşi kendi kendime Saldon Saldon diyordum oğlum geldiydi ne mırıldanıyorsun baba diye sorduydu Saldon dedi ardından ne mırıldanıyorsun Saldon denizin mırıltıları bunlar dediydim ona denizden geliyor mırıltı beni de içine alıp gidiyor uzaklara gitmek istiyorum ben de denimırılsınla oraya aklıma geldi de deniz sustuydu deniz oğlum masanın üzerinde açılmış kitapları düzeltip biraz gittiydi akşam olur birazdan diye düşünüyordum en önemli kaygımdı

bu akşamın olmasını bekleyecektim sonra çıkıp derenin kıyısına gidip paltoma sarınıp orada sabahlayacaktım bir çiftlik hırsızı kaçaklığıyla gittim derenin kıyısına da güneş batınca sıyrıldım yataktan ayaklarımın ucuna basarak pantolonumu geçirdim ayağıma merdivenle alt kata inerken gözlüyordum oğlumun kapısını onla karısının kaldığı odada çıt yoktu geride merdivenin altında mutfağa açılan kapı kapalı değildi ama oradan alt katın salonuna dışarıdan gelen aydınlık vuruyordu olmakta olan gecenin külrengi donuk aydınlığı tam karşısındaydı pencere salona açılan mutfak kapısının dışarının kapısını kapayınca ardından serince rüzgârla temiz hava aldı beni ah Saldon ağacın altında rutubetli derenin orada bütün gece uyuklayacağını bilseydim ne yapar yapar bırakmazdım seni dışarı diyordu gelinim ertesi gün iyi ki unutmamışsın almayı paltonu yoksa şimdiye değin öldüydün orada ıslaklık ciğerlerine geçerdi gün doğmuş gelinim derenin o yana doğru beni aramaya çıkmıştı ona ne karşılık verdiğimi unuttumdu beni kaldırıp evin önüne alaca gölgeye kurulmuş kahvaltı masasına değin sürüklemişti orada kasabadan gelmiş gazeteler de vardı sandalyede oturup onları okuyordum sonra yukarı odama çıktım kadife eldivenimle kitabımı aldım deniz kıyısına inmeye kararlıydım kaç gün geçti aradan Şamfron'un denize uçtuğu güne kadar sakindi deniz mavi durgundu güneş koyu mavi gökyüzünde pırıldıyordu kuma sokarak oturdum ayaklarımı usuma bir şey getirmeksizin Saldon'dan denize uçup giden Şamfron'dan Saldor'dan bir de Saldor'u eskiden sevmiş olan kadından başka durgun denizin önünde duruyordum şimdi eldivenlerimi de almayı unutmamıştım orada kitaplığın yanındaki çekmeceden çıkarmıştım onu

deniz kıyısında suyun kıyıya vurmasıyla incelmiş çakıllara ayaklarım gömülü kıpırtısız oturuyordum ötede durgun su vardı güneşle boğuluyor yükselen buhar onu gökyüzünden ayrılmaz duruma getiriyordu dışarısıysa kahvenin içinden ayrıydı orası güneşle yıkanıyor gibiydi kahvenin önündeki hemen hemen orada iki metre ilerideki demir parmaklıklar önünde durdum caddede kaldırımın üzerinde kıpırdayan insanları göremiyordum bulvarın altına doğru giriyordu güneş ama henüz caddeye biraz yukarıdan vuruyor görülmelerini önlüyordu şaşırtıcı bir gö-

rünüş güneşle boğulmuş cadde güneşle boğulmuş deniz Saldon Saldon gazetecinin küçük çadır bezinden barakası yanındaydım üzerime doğru gelenlerin yüzlerini göremiyordum başlarında dağılan güneş onları görünmez ediyordu Saldor'a doğru gidiyordum beni kahvede bekleyecek olan Saldor'a küçücük odasında geceliğini giyip modeller gibi göstermişti bana gülüyordu ayaklarına işlemeli kuzey Afrika işi düz ayakkabılarını geçirmişti yalnız değildi Saldor küçük odada ben yatağın üzerine oturuyor ona bakıyordum Branka vardı kara uzun boylu Branka orada gülerek Saldor'a bakıyordu Saldor'u bulmaya gidiyordum ötede sinemanın önüne doğru birçoğunun kıpırdadığını görüyordum kim olduklarını seçemeden akan ışığa denize yaslanır gibi yaslanıp onun oturduğu yere varmayı deniyordum karşıdan gelen bulvarın geniş kalabalığına yayılmış insanların aralarındaki geçitleri birer birer bulmaya çalışarak bilmediğim ama etkisiz ışıkta yüzen ortamı yoklayarak Saldor'a yaklaşmaya çalışıyordum deniz kıyısında oturmuş dikmiştim gözlerimi suya burada sanrıya tutulmuş gibi titreyerek bakıyordum donmuş gözlerle suya güneşten mi gözlerime batan güneşten mi neden göremiyordum Saldor'u durgun denizde yağmurla ıslanmış çamlığın önünde oturmuştu güneş yoktu şimdi kızgın güneş öğlenin kızgın güneşi vururdu oraya kahvenin basık tavanlı terası hemen hemen doluydu çoğu genç kadınlı erkekli bir topluluk vardı orada üstte yağmur sularıyla lekelenmiş bezler gerilmişti uçuk mavi renkli çadır bezleri yazı andıran kamış koltuklarla basık tavanın bezleri güney illerinden birindeymiş izlenimini veriyordu yarım yuvarlak biçimindeki amerikan barın gerisinde içki şişeleri tavandan sarkıtılmış yuvarlak raflara dizilmiş kahve çıkaran makinenin yanında tersine çevrilmiş barın gerisinde de vardı o büyük pencerelerden oradan barın yanındaki sigara satılan yerden geriye kahvenin lokanta olarak kullanılan içerlek bölümüne değin uzanıyorlardı barda o içerlek bölüme değin uzanıyor bir yanı kesik çemberi tamamlıyordu orada yarı yarıya hızlandırılmış cama vuruyordu güneş ama ileriye düşmüyordu oturanlara istedikleri şeyi taşıyan kadın uzun kırmızı sopalı süpürgesini alıp kalkanların ardından sigara izmaritleriyle küçük kâğıtların atıldığı yerleri temizlemeye başlamıştı.

oradaydı Saldor Saldor'u seven kadın beni... onun artık olmadığını belki de öldüğünü kim bilir

onun artık olmadığı ötede kayalığın dibinde duran gölgeye baktım güneşin altında kıpırtısız dimdik duruyordu kara bir giysi içindeydi ceketinin kolundan beyaz gömleğinin manşetleri görünüyordu beni götürmeye gelen oğlum olacaktı

o süreler Saldor'la ormanlara giderdik kentin kıyısındaki bakımlı ormanlara boşlukta yüzer gibi kentte ya da ormanda sevinçle uyanıyordum bu kentte beni bağlayan bir şey yoktu güneş biraz yükselmiş oluyordu orada nehre açılan sokakların birinde bir kahvenin terasında oturarak bekliyordum onu geliyordu biraz sonra ardından nehrın kıyısına çıkılıyordu sonra da yellerin estiği ormana Saldor orada bir ağacın dibine uzanıyor ben de yanına uzanıyordum geçmiş gün dün uyanmama yakın gördüm bunu düşümde Saldor'du ormanda ileride yalnız duruyordu yere eğilmişti bol eteklerinden otların üzerine diz çöküp çökmediğini anlayamıyordum başını arkaya çevirince tanıdım onu gülüyordu sonra bir şeyler mırıldandığını duydum anlayamıyordum sözlerini

burada rüzgâr esiyor çok eskiden de böyleydi buraya bu yamaca gelirdim uzun ova yanda kalır engebeleri aşınca hemen başlar yamaç çok eskiden de böyleydi Şörö'den önce ötekilerden benden... her şeyden... her şey bu sözü de nereden buldum kendiliğinden usuma takılıvermiş olacak her şey... geçmiş her şey uzun bir bar vardı yamaçsızdı çevresinde bir iki yaşlı adam hep bulunur içki içerler ben oraya gittiğimde yanda yuvarlak masada otururdum bazen yavaş yavaş içerdim

çok daha önceleri çocukluktan yeni çıktığım çağlarda başka yerde yan sokağını balıkçıların doldurduğu o geniş camlı meyhanede... rüzgâr çıkmış mırıltılarımı götürüyor kadın kentteydi yaşarken okulda meyhanede içmekle iki kış geçti orada ihtiyar ve fakir işçiler vardı paltolarını sırtlarından çıkarmazlardı sabahtan gelip oturanları da vardı duvarda şarkı söylemeyi yasaklayan yazılar vardı ama her seferinde bir şarkı söyleyen bulunurdu biri bir gün bir şeyler anlattıydı bana Tanrım ne de çabuk unutuyorum doğrusu otuz yıldan çok oldu kenarda camın kıyısınday-

dık Kahire'de Osmanlı Bankası mıymış ne ben oraya ne zaman gitmiştim evden çıkıp geniş caddeyi tüketmek için ama hava güzel oldu mu yan sokaktan yürürdüm gece de gelirdim onlar ihtiyardılar gürültüsüz otururlardı üzeri çinkoyla kaplanmış masalarda küçük ekmek kırıntıları alüminyum tabaklarda bir iki parça bir şey olurdu ben oraya şiir yazan dostlarımla beraber gelirdim onlar hepsi unutuldu o şiirlerin... demek ki bütün yaşamayı kapsamıyordu olgun insanların şiirleri değil onlar yaşamının ilk yıllarıydı duvarları kahverengi tahtalarla kaplanmış bir içki evi vardı uzaktan güneş batıyormuşcasına bir aydınlık geliyor sanki onu ansıyor gibiyim uzun süre geçti neden buraya bu eski evlerin biraz ötesinden başladığı yamaca geldim tahta eve bayırda sonuncudur o tahta parmaklıklarla çevrili bahçe kapısını açıp girdim doğrusu beş yıldır kimse açmamıştı kapısını beş yıl önce yine sen gelip açtıydın koca ihtiyar o süre fırtınanın böyle birden bastıracağını çınarın dayanamayıp yıkılacağını düşünmemiştin beş yıl önce belli değildi bu yaşamanın artık geçtiğini son elinde kalanları da yitirip buraya onun için geldiğini kendi kendine söylememiştin tersine daha hiçbir şey bitmedi ki diye kandırıyordun kendini gözlerin kentte yaşamaya çevrikti bu bir dinlenme diyordun dinlenip eskisinden daha güçlü başlayacağım her şeye ama... beş yıl öncesi buraya gelmediydim daha kentteydim o uzun barlı içki yerinde kentin en değişik mahallesi orası çoğu süre hiçbir şey yapamadığım için yazamıyordum da sıkıntıdan içip duruyordum o zaman kapıyı açtığım anahtar annemi kardeşlerimi ansıtıyordu onları çoktandır görmüyordum babamdan sonra o da öldü yakındaki mezarlıktalar bütün süre onlarca durdu artık bense sürüklüyordum süreyi ihtiyar süreyi mezarlarına gidemedim gitmek bana hiçbir şey duyurmayacaktı ağaç dalları arasında yeşille boyalı demir parmaklıklarla çevrili gömülü oldukları yer köy yolunda solda setin üstünde evde oldukça iyi saklanmış ev eşyaları arasında bir süre oturdum onlar uzun süre çekişmelerden sonra ilk gençliğimin ilk özgürlüklerini tanımıştılar oysa şimdi her şey özgürlüğe dönüşüverdi öyle ki benim bile elimde bir şey kalmadı her şey birer birer kullanıldı harman edildi hah hah ne demek harman olmak bana öyle geliyor olmalı elimdekini en iyi biçimde kullan-

mak isteseydim sanki ne yapabilirdim her şey sonunda aynı yere açılıyor özgürlük saçma söz ne özgürlük ne kölelik bugün varlığım dalından düşmüş bir meyvaydı yaşamaya başladığında iyice kurtlanıp çürüdü artık bütün çırpınmaların üzerine ağır ağır kül örtüldüğünü biliyorum kadın için evi terk etmiştim gençtim ama daha önce büyük bir korulukta koşuşurduk ko-şu-şur-duk yağmur yağınca tahta bir eve girip otururduk küçük bir kızdı... anabildiğime şaşıyorum belleğim nerelere kayıyor o küçük kız değildi anma istediğim sonradan tanıdığımda benden yaşlı olan kız budalalık budalalık bunu ya da öncekini anmamdan ne çıkar şimdi hepsi bu yele karışıp giden küçük kum taneciklerinden farklı mı bavulumu alıp evi terk ettimdi onun için trende giderken hep kulağıma eğilip adımı söylüyordu adımı öyle tuhaf söylüyordu ki onunla nereye istese gidebilirdim ha ha ha o zaman nereye olsa gidebilirdim o bana bakacaktı ben de okulu bitirecektim sonra çalışacaktım bense oturup azmak istiyordum o sırada küçük bir kitabı bitirmek onu yayımlamak için öğleden sonraları pencerenin önünde oturuyordum güneş öğleden sonra güneşi bu camdan vururdu küçücük harflerle yazıyordum masanın üzerinde birkaç kitap olurdu bazen boş otururdum da yazamamama üzülürdüm okuduğum kitapların etkisinde yazdığım değeri belli olmayan yazılardı onlar aralarında gerçeküstü görüntülerin olduğu satırlar vardı onları beğeniyordum o kadınla beraberken yaşamamı uzun süre bu gerçeküstü imgelere verdim uykuların derin kuytuluğundan assılanmaya çalıştığım süreler oluyordu iki katlı bir evde oturuyorduk cadde üstünde küçük bir evdi bu parka yakındı alt katta bir kahve vardı öğleden sonraları evde arkaya bakan küçük pencereli odada çalışıyordum öğleden sonra güneşi altında oradan bahçeler ve evler görünürdü yazamadığım süreler ön odaya geçer yoldaki insanları gözlerdim bütün bu görünüşlerden yirmi yıllık yaşamam üzerine eğilerek kendimce bir temele varmak istiyordum yaşama gibi yazmak orada öğleden sonraları alt kata kahveye inerdim kahvede kentin insanlarından her çeşiti bulunabilir vakit akşamüstüne yakın olurdu işten çıkanlarla bir sürü işsiz gelirdi oraya otuz yıldan daha öncesinin orospuları da olurdu kalın mantolar giymiş saçları buklelerle dolu kadınlar çocuklarıyla gelirler birkaçı bir arada

oturup elbiselerinden bazen de ev eşyalarından söz açarlar sonra yukarı kata çıkmaksızın kentin dışına doğru yürürdüm orada altı aydan çok vakit geçti çalışırken kadını büsbütün unuturdum şimdi de anabiliyor muyum onu yüzünü yüzüme yaklaştırarak adımı söylerdi sonra da onu sevmediğimden dert yanardı çok uzun zaman geçti üç yıl kadar orada oturduktu

benim buradaki evime de gelmiş bir süre kalmıştık ne garip günler gece alt kattaki ocağın başında oturuyorduk elimde bir kitap sallantılı koltukta okurdum kadın biraz dolaşır sonra gelip yüzümü okşar kollarını uzatırdı besbellı okumamamı onunla ilgilenmemi isterdi sabah olsun köye gideriz derdim köye gideriz o süre köye gitmekti biricik eğlencemiz

bir şeyler yazamıyordu duyguların bozulduğu uzun süre yazmak gereksinmesi bütün gücüyle bastırıyor aşırı giden tutku yazılabilecek her şeyi yakıp kavuruyordu o süre ateşler basan gövdemi yatağın üzerine atardım ya da bayırlara çıkar dolaşırdım doğa uzak ıssız öldürücüdür orada havayla taşlar topraklar yan yanadır iyice yorup da gövdemi öldürmek isterdim tutkuyu yalancı bir ölümdür bu ocağın başına dönüp çayımı yudumlamaya başlayınca gene bastırırdı tutku insanla doğa arasında hiçbir beraberlik yoktur ben kendi içime dönük yazamamaktan dileğimce yazamamaktan bunaltılı boğulup duracağım böylesi sözler yazardım doğaysa baharla birlikte yapraklanır kış gelince sessizce yağdırır karını sefil çatışma diye inliyordum bir şey yazamıyordum doğrusu salt birkaç yazıdan başka anılar üzerine kapanmış ama onları da iyice anlatamayan silik sözler sözler taşlar gibi kaskatı sıralanmış pek de bir şey anlatmıyordular sonra kadınla birlikte yaşayamayacağımızı anlayınca ayrıldım ondan öğrenimimi bitirmek için yeniden öğrenci oldum...senle birlikte...hangi sen kendimi kendimle karıştırmam evine döndündü orada tahta panjurlu üst kattaki odada bir şeyler yazabilmek için çalışıyordum ardından derslerle uğraşmak gerekti yazılarımdan uzaklaştım sinir içinde geçirdimdi iki yılı yeniden yazmak için çırpınıyordum ama kanıma karışan alkolün verdiği duygusuzluk bunu önlüyordu sanki üç ay çalışarak eski yazılarımı düzelttim bir kitap yayımladımdı şimdi bunları anmanın ne gereği var başım rüzgâra karışıyor sızlıyor dizlerim... anılardan söz açan bir kitap

yaşamayı kokusuzca karşılamak çevreyi kökünden değiştirmek isterdim ama yenilişlerin yenilişcesine duvurmuyorlardı onlar kendilerini korkusu da sinmişti bana şimdi durmaksızın esen rüzgâr bunları andırıyor artık bana ne verebilir ki aşağıya çakıl taşlı kıyıya inmeliyim orada dolaşmalıyım yerimden kalkarak kalın kumaştan yapılma bu kentli giysimle doğaya daha da yabancı orada içki evlerinde dolaşarak birkaç yıl geçti yazları deniz kıyısına geliyor orada hiçbir şey düşünmeksizin oturuyor denize giriyordum gövdemi tembel yaz güneşinin sıcaklığına bırakmış yaprak kımıldamayan kıyıda oturup dururdum başımda gülünç bir hasır şapka vardı o başka bir şeydi büyük uzun soluyan gözünü açıp birini kırpan güneşli günde denize karşı yürüyordu güneşe karşı yürür gibi elde değildi bir şey yapmak yayımladığım kitabın beni sürüklediği çevreler bir şey vermiyordu bana oralarda bazı kadınlarla erkekler vardı onlar durmaksızın konuşup gülüşürler bense sessiz otururdum hiç sevinç duymaksızın etsel tutkunun ardındaymış gibiydim hiçbir güzel yanı olmayan kadınlarla beraberdim bodrum katta bir kulüpte ya da dans edilecek bir yerde olurduk orada erkekler süslenmiş oldukça güzel giyinmiş olurlardı kadınlar aptalca bir gizemliliğe bürünmeye çalışırlar ya da seslerini yapma olarak değiştirip çalgının batıcı yerlerini tekrarlarlar ya da çok ilgililermişcesine dans ettikleri erkeğe sarılırlardı

insanların eğlenmeye çalıştıkları böylesi yerlerden iğreniyordum ama bakıp gözlüyordum gene onları kadınların sırtı açık giysiler giyişleri somut varlıkları bazen gülme duygusu uyandırırdı

bir gün içkiden sonra kısa boylu sarışın yabancı bir kadınla dost olmuştum sonra birkaç defa buluştuktu onunla yataktan kalktıktan sonra birtakım şarkılar mırıldanıyordu önceki günler dans etmiştik bir buz revüsünde çalışıyordu barın kenarında oturanlardan biriydi dilini bilmiyordum üç dört sözden başka ortaklaşa sözcüğümüz yoktu göğüsleri dümdüz erkeksi bir kadın arkadaşı vardı onunla konuşabiliyordum üçümüz barın önüne sıralanıyorduk Şamfron Şamfron buna benzer anlamsız bir sözdü adı Şamfron denizin önündeki Şamfron yamaçtaki Şamfron gecenin içinde bir kuş öttü sert kanat çırpışları rüzgâra karıştı dik

yamacın dibindeki deniz mağarasına doğru gitti gündüz apaydınlıktır su orada orada... kadınların heyecanlarının yükselip yükselip de sonra durulmasından tiksinirdim garip bir bulantı yaratırdı bu bende buraya bütünlenimi olmayan bir yaşamayı teker teker sayıp dökmeye mi geldim bütünlenimi olmayan bir yaşamayı hiçliğe akan oluk oluk hiçliğe akmış denize durgun denize karışmış rüzgâr gibi Şamfron'du adı ne duyulmadık addı bu kentte birçok tanıdık arasında yaşıyordum sonra çalışmak için döndümdü eve o süre uzun yazılar yazmaya çalışıyordum yönsüz boşlukla çevrili yaşamamı usdışı simgelerle anlatabilmek için acıyı çoktan unutmuştum salt betimlemenin her şeyin yerini almasını istiyordum yalnız şimdi çok uzun bir süre geçti gençlik anılarına dönüp onları gizemselleştirmekten korkuyordum yazdıklarımda salt yaşama görünsün istiyordum trenler parmaklıklar ardından geçsinler bomboş bir gök olsun orada otları yaz güneşiyle kurumuş kır olsun aydınlık bir pencere görünsün istiyordum annemin sesi güneşli günde sokağa çıkma güneşli gün ağır aydınlık güneş geceyi ot kokularıyla doldurur unutma şapkanı almayı çay vakti geçti sonbaharda içilir o oysa yazdır şimdi küçük evin önünde kara bir gölgeydi annem sonbahar rüzgârları başlayıncaya değin yandaki bahçede gölgelikte yün örer ya da uzun süredir okuduğu kitabı bitirmeye uğraşırdı yoldan geçen köylüler demiryolunun ötesine geçmeden önce demiryolu dibindeki kahvede oturmadan edemezlerdi o süre burada yamacın dibindeki evde hemen hemen yalnızdım annem de kente gitmişti işlere bakan yaşlı bir kadın vardı yalnız akşamları kasabanın kulübüne çıkıyor kentten sayfiye yerine gelmiş kişilerle oyun oynuyor konuşuyordum yalnız yaşamayı kararlaştırmış gibiydim o sırada yolculuklara da çıktımdı başka kentlerde gezmelerimden şimdi hiçbir şey kalmamış belleğimde nerelerdi oralar büyük küçük kentler evler odalar erkekler kadınlar görmüştüm ardından büyük uzun barı olan geniş içki evine döndüm orada yuvarlak masaya oturuyordum her gün kendilerini ilgilendirmiş şeylerden söz eden birkaç tanıdık geliyordu oraya birkaç kişi olduklarında konuşulan konu genelleşiyor iş alaya gülmeye varıyordu bazı yeni tanıdıklar tatsız niye ağırbaşlı davrandıkları anlaşılamayan kişiler beliriyor tatsızlaşıyordu gün

bir gün yalnız otururken o da gelmişti geçmiş gün şimdi düşününce güçlükle anımsıyorum Şamfron'un görüntüsü hayır bu o değil küçük kaderim derdim ona yıllar sonra gelip beni bulmasından gururlanmıştım yuvarlak masada oturduktu sokağa bakarak geçiriyordum süreyi o oturdu sonra elini masaya koyarak sustu bır süre buradaki evde değildik doğrusu epeyce olmuştu ayrılalı kadın giysisini giyip güneşın altına girmişti yok hayır karıştırıyorum gülünç şey saçma doğrusu kadın orada değildı ki güneşin altında her yanı su basmıştı eski hikâye ben orada deniz kıyısında evde yaşıyorum sen neredesin kaç yıl oldu görüşmeyeli yaşlandık artık çalışmayı bıraktım küçük bır gelirim var yazabilmeye çalışıyorum yaşamam boşuna geçti aktı küçük kum birikintileri bırakarak yaşamam küçük bir kumdu orada bır kedi masaya sürünüyordu kadın ayağını salladığı süre ocaktan koltuğun ayaklarına değın sokulmaya korkuyordu kadın ıkı elini dızının dibinde birleştirip alışık olduğum biçimde koltuğun ayağıyla sürtünen sessizliğin karmakarışık özdeksel görünümüne çıkıyordu dışarıda deniz kıyısına değin uzanırdı çımenlik

Şamfron Şamfron yabancı dilden bir söz müydü bu yoksa kadın mı söylediydi uzayan kırda...deniz gibi kadın...doğru dürüst bir şeyler yazamadım tutkusuz durgun kimseler için yoktur zaman ben tutkuluydum kadın masada duran ellerime bakarak...bu utandırıyordu beni boşlukta öleceğim sabah aydınlık düşüyor uyanıyordum yeniden uyanışıma seviniyordum yeniden aydınlık bir...geçen süreyi doldurayım geçmişte yitirdiklerimi hızlı güvenli çalışmayla elde edeyim diyorum ama boşluk açılan bir su gıbi evin alt katını boydan boya doldurmuş bir su gibi boşluk rüzgâra karışan varlığımın altyüzüdür süre içimdeki boşluğu büyüterek geçiyor varlığımı kıvrandıran en güçlü düşmandı bu beni öldürdü düşünürken kıyıda durup kadının gidişi sırasında değildi bu yazıların başındaydım süre geçti tahta perde ardından yürüyüp geçen köylüler gibi acı veriyordu son anımda beni rahat bırakması için dil dökecektim ona yazabilmem için beni bırakmasını dileyecektim bayağı sözler bunlar her süre herkesin söylediği sözler...ben bundan başka bir şey miyim başkalık...hah hah hah...başkalık artık geçti hepsi yaşamamdan elimde bir şey kalmadı annem yolun kıyısına konmuş

banka güneşlenmek için oturmuşa benziyor siyah elbisesinin uzun etekleri siyah ayakkabılarına değin sarkıyor kırlaşmış saçlarını başının ardında topuz yapmış buruşmuş yüzünü işinin üzerine eğmişti orada güneşleniyorum hem de derdi o süre içeri dönmüş sofrayı hazırlıyor ya da ocağın başında oturuyor olurdu ölmüştü babam cılız ihtiyar çocukken düşümde babamın bir sandığın içine girdiğini koşup kapanan kapağı açtığımda sandıkta bir şey bulunmadığını görmüştüm babam orada yitmişti ölümü de buna benzer olmuştu şimdi kırlarda dolaşıyordur o kırlarda dolaşmak bende ürkekliğe benzer bir korku uyandırır eskiden beri annem yemekteyken yüzünü buruşturup küçüktün sen diyordu sonra babamın anlattığı garip hikâyeyi şarkı söylercesine mırıltılarla anlatıyordu küçük bir eskicinin üç kızı varmış sonra bir gün kızı babasına tam adamın yaşlandığı sırada en küçük kızı mıymış neymiş büyük bir baloya gitmiş orada karşılaştığı biriyle dans ederek dönmüş babama ... başka bir şey geceleyin taş sokakta yürüyüp gelirken düşürmüş mendilini babası eski bir yığın elbisenin arasındaki yüksek tahta yatağında paçavralar içindeki küçük kızına... Şamfron diye seslenmiş ne büyüleyici söz değil mi garip raslantı gençliklerinde tutkular içinde kıvranan iki insanı yaşlanmalarına doğru karşılaştırmıştı kadın söyleyecek söz bulamadıydı eskiden olduğu gibi az konuşuyordu yalnız duyulur duyulmaz bir mırıltıyla şarkı söylüyordu büzülmüş dudaklarını daha da büzerek kırın eski bir şarkısı... kulübe giderek dans edelim dedi adama adam da gülerek iyice yerleşti koltuğuna rüzgâr çakıl taşlarıyla örtülü kıyıda esiyor tıpkı yamaçtaki gibi uzun konçlu bağlı fortinlerimi uzatıp otururdum kıyıda rüzgâr eserdi çocuktum o zaman daha annemle o büyük kıyı kentinde buluşmuştuk bir ay öncesi onlar yatılı liseye bıraktılardı beni çevresine düzenli aralıklarla ağaçlar dikilmiş yollar vardı annem kara saçları iyice beyazlanmadıydı daha orada evdeydi akşamüstleri çayı o pişiriyordu henüz gezip yaşayamadığından isteklerini yaşamasında gerçekleştirememiş olduğundan dem vuruyordu babamsa oldukça iyi davranmıştı ona ama pek gezip eğlenmemişlerdi o gözlerinde yaşlanmanın verdiği donukluk pencerenin önündeki yerinde otururken eğilir titreyen sesiyle baban diye anlatmaya başlardı onun anlattıkla-

rında babam canlı ele avuca sığmaz bir kişiymiş gibi görünürdü yıllarca Meclis'e seçilmeyi istemiş istemiş de seçilememişti oysa sakin bir kişiydi o zengin olsaydı annem daha hoşnut olmayacaktı bir şeyleri eksik bulacaktı gene amaçsız tutkusu hep eskilere yöneliyordu içinde dönüp duran sakin yalınkat tutkusu o da olmasaydı ölmüş olurdu çoktan yaşama istemi gibi bir şey ama hayat hiç rahat vermedi ona da küçük kız yaylada otelin bahçesinde top oynuyorduk bana benle beraber gelir misin demişti evet bugün gibi anıyorum sesini su gibi yankılandırarak benimle beraber gelir misin oradan kavakların altına doğru koşmuştu çocukluğumda bu suçu işlediğimden biliyorum her şeyi çocukluğumda o kadar eski gibi... yanımızdaki evde kasabanın yargıcı oturuyordu sekiz yaşındaydım o süre daha çok değildim yargıcın küçük kızı o kadardı o da birlikte küçük bir sandığa girerek günah işliyorduk hah hah hah erkeklik organımı tutuyor benim de onun organını tutmamı istiyordu sonra tarlalarda buğday tarlalarında hafif bir rüzgâr esiyordu hafif bir rüzgâr sekiz yaşındaydık evet daha çok değildik beni üzerine çıkarıyor onunla yatmamı istiyordu sallanarak oradan oraya derin bir denizde gibi sonra üstüme çıkıyordu küçük heyecanım artıyor artıyor ama sonunda hiçbir şey olmuyordu öpüşmeyi de bilmiyorduk hah hah hah şimdi de rüzgâr o zamanki gibi esiyor şimdi daha güçlü bu kıyıda geceleyin biraz da ürkütücü esiyor o sırada bazı köylüler arabalarıyla tarlanın aşağısındaki yoldan geçtilerdi küçük kız kavakların altına uzandıydı orada yapraklar kurumuş üst üste birikmişti benimde yanına uzanmamı söyledi on iki yaşında kadardım o zaman o benden iki yaş küçüktü sanıyorum bana bakıp duruyor hiçbir şey konuşmuyordu ne istediğini anlıyor ama ona yaklaşamıyordum ötede otelin bahçesinde çocukların oynarken çıkardıkları bağırışları duyuyordum ona sarılmam gerektiğini anlıyor yapamıyordum bunu işlediğim günah usumdan çıkmıyordu bir yahudiydi o kısacık elbisesi vardı şimdi doğanın bir parçasıyım sanki

rüzgâr esiyor başım içinde bir sürü kapının açılıp kapandığı bu tuhaf organ rüzgâra karşı duruyor sanki rüzgâr saçları savuruyor ara sıra çıkmak isteyen sesi kapıp götürüyor her şeyi ortaya dökmesini önlemek için onun eskiden de yapardım bunu genç-

ken sözde acılarımı tümcelerle bağırırdım annem de sonra öldü cenazesinde birkaç kadın ve iki erkek bulundu erkeklerden biri komşunun büyük oğluydu ötekiyse uzaktan gelen yaşlı bir akrabaydı onu yamaca doğru çıkaran cenaze alayının önünde ben de vardım şapkamı elimde tutuyor henüz yaşamımın tükenmediğini düşünüyordum şimdi tükendi yaşamım her şeyin bağıra bağıra hesabını yapmalıyım rüzgâr sesimi götürüyor dalgalanmaları içinde yitiriyor öteye yamaçlara yakın köylere çitlere inek koyun ağıllarına ulaşıyor yazın güneşli günlerde orada olmayı isterdim eskiden şimdi de bende arta kalacak bir şey varsa gene de giderim oraya orada anne tarafından akraba köylü bir kız vardı kız kırlarda gezinirken bana iyice sokuluyor buysa bende acıma uyandırıyordu.

zaman zaman acıma duygusunun yaşamaya aykırı uyartısını duydumdu ama şimdi külrengi doğa ortasında duygular yitti ölümün geleceğini bildiğim için hep onu bekliyorum artık burada rüzgâr esiyor güneşli günlerin sabahları kentte satıcılar dükkânlarının kapılarını açıp kaldırımın kıyısına sular dökerlerdi yıkarlardı orayı çocukken köyde küfelerin içine yatıp bayır aşağı yuvarlanmıştık yemyeşil bir yolda uzun boylu yürüyerek alabalıkların bulunduğu dereye değin vardık burada büyük bir birikinti yapmıştı su derenin ardında umulmadık bir köy çıkıyordu karşısına insanın orada bir kadının evine öğleden sonrası konuğu olduktu sonra Loto'da her akşamüstü dibinde güneşin battığı sokağa sapardım o süreler yapılar külrengisine çalan bir koyulukta olurdu üstlerinde yanlara açılan sokaklarda kırmızımtırak bir buğu yükselir sevilmeyecek yer mi sokağa saptığında kişi kentin zevklerine eğlencesine düşkün biri sanar kendini önlenemeyen bu duygunun insanı olur sağda solda varlıklı kişilerin devam ettiği lokantalar vardır dipte içki yerleri perdelerini çekmiştir oraya gün batarken dolmaya başlar kalabalık yirmi yaşını geçmiş kızlar evlenecekleri erkeklerle çıkmaktan çekinmezlerdi ama ilerleyince yiterler ortalıktan o süre sokağı orospular tiyatrolarda çalışanlar parasızlar doldurur gecenin sekiziyle dokuzu arası kalabalık iyice artardı büyük bir uğultu yükselir gülmeler artar yalnız yemek yiyen orospular acele ederler içkiyi de çabuk içip hemen sarhoş olurlar yanlarında sayıları hep değişen er-

kekler vardır çoğalırlar sonra eksilirler bir sürü haber taşırlar ivedi karışık işler ardında gibidirler erkeklerin sayıları azsa acele etmezler iş sağlama bağlanmıştır böyle sürelerde tanıdıklarına dostça selamlar verirler gece yarısına doğru giderler ama yataklara değil de gene içkiye sürüklenirler daha çok usumun yorgunluğu azalırdı o zaman...çalıştıktan sonra akşamüstü o sokağa yürürdün ama daha yemek saati gelmemiştir lokantaların ilk müşterisi olmamak için yan sokaklarda dolaşırdın bu dolaşmalar yukarıya büyük alana oradan da geniş bulvara değin uzanırdı kısa bir roman yazmak için didinirdin romanda her şey nesnel bir gözle anlatılacak ama sonunda olayların gerisinde içsel acıların en derini belirgin olacaktı renkli kıpırtılı ama yan tutmayan satırlar bu biraz para biraz da ün getirecekti.

o süre uzaktaydı tanıdığım kadınlar yalnız yaşıyordum Balkur'da yalnız geçen günlerim iki yılı doldurmuştu yazabilmek için gerekliydi bu evde çalışırken bazen küçük bahçeye çıkardım sonra güneşli günlerde uzun yokuş aşağı bulvarlardan inerek kentin kalabalık bir yerinde oturup vakit öldürürdüm uzun dinlenme süreleri artık iyice geçmiş vakitler şimdi yıllar sonrası buraya gür ağaçları yamaçta yükselen gene de tepeden iyice görülebilen ormanın kıyısına ormanla deniz arasındaki bu kumsala gelip yığılacak ne var gece her yanda deniz bilinmeyen alabildiğine derin ıssızlıkla yaşama arasında bağ kuran duyguların seni buraya değin sürükler her gece burada sessizlik derinlik sessiz derinlik var sonsuzluk uzayıp gidiyor yaşaman yel olup uçsuz denize doğru karıştı gitti bir kuklanınkine benzeyen ihtiyar kentli giysilerinle alabildiğine gülünçsün kukla ormanların dibine atıldı orada henüz canlı varlığını kıpırdatarak gezindi yaşaman yokluğa karıştı burada hiçlik var hiçlik hiçliğin nabız atışıdır bu yaşama Loto'daydı bütün gün oturup beklediydim onu akşama yakın göründüvdü ben pencerenin önünde oturuyordum ihtiyar hastanın çağrışımları sustur bu cılız varlığını salt doğa konuşsun burada yuvarlak çizgileri belirgin yüzüne ışık vuruyor dudaklarının boyasını yanaklarının esmer pudrasını gösteriyordu ustalıkla sürülmüştü bunlar sonra kanepeye uzandıydı Şamfron gibi Şamf-ron gi-bi kendimi denize bıraktığım gibi...bir o yana bir bu yana sallanarak titreyen gövdemle yitti yaşamam

Loto'da ona rastladımdı bira fıçısının üzerine çiçeklerini sergilemiş çiçekçinin önünde durduktu burada balıkçılar da vardı büyük alana doğru yürüdüydük tiyatrodan geldi çiçekli denizde konuşarak geçtik kıyısından denizin hırçınca cirit atan küçük hayvanların varlığının bilerek ya da uçları mızrak gibi sertleşmiş yaprakların masalar üzerinde herkes çay içerken dönüştüğü biçimi yadırgamadan ışıltılı aydınlıkta gece vardı dışarıda bir sandığın ardına atılıyor orada çocukluktan kalma bir korkunun soluk alan hayvansı varlığını duymuştum dışarı çıkınca sandık odasının önünden geçmekten ürkerdim arkadaki büyük soğuk yalnız odaya ağaçlar görünen ışık vurmuş odaya kaçardım orada duvarları kaplayan pencereler sonsuz buğulu güneşli ufukların aydınlık kırların görüntüleriyle doludur şimdi rüzgâr esecek bitişi bildiriyor otların sesini duyuyorum bitişi bildiriyor tükenişi rüzgârın estiği tepeden buraya ağaçların kokusunu getirerek ıssız doğanın ortasında kimim ben o başka bir şeydi büyük uzun soluyan gözünü açıp birini kırpan güneşli günde denize karşı yürüyordu güneşe karşı yürür gibi uçsuz bucaksız kıyıda küçük renkli bezden gölgelikler dikmişlerdi kuma orada bir yaz geçti tek bir yaz kumlu yaz pencereden yukarıdaki kıyıdan uzak ansımanın kiremitle döşeli kıyısına asılıp kalmış pencereden güneşte devinip kıvranarak tek tük balıkçılar hasır şapka giyip pırıltılı oltalarla avlanmaya çıkarlardı belki o gündü beyaz geniş tam tepeden gelen güneşin batmayacak gibi göründüğü süre kızgın güneşin kumlarında çembercesine dönüp durarak ansıyacak onu utku gününde yaşamının beyaz at kişneyerek ayaklanacak vurmak için yere tırnaklarını bitmeyen imgedir bu

kadın deniz giysisini giyip kadın güneşin altına girmişti dalgalanıp duran yeşilli sarılı garip bir üçlemeydi bu kadın güneşle deniz yattığım yerden onu görebiliyor daha çok belleğimi yormak da istemiyordum ısıtıcı güneş tatlı bir uyuşukluk veriyordu ona evden kıyıya inerken kadın sepeti takmıştı koluna hasır şapkası başında yüzünü gölgeliyordu uzak kaygısız deniz gibi sonsuz ve kıpırtılı bir yürüyüştü bu onun da yüzünü yakıyordu güneş kaygıların unutulmasıydı bu deniz uzak değildi yola inip doğru yürüyünce kıyıya varılıyordu ama daha önce kadın çarşıya uğramak istedi bir şeyler alacaktı o da uyduydu kadına genç-

lik dönemleriydi yaşamının aldırılacak bir şey yoktu ortada benekli kumlar üzerinde garip biraz sonra çıkarılıp atılacak giysileriyle yayılmıştı insanlar o erkeklik organımı tutuyor benim de onun organını tutmamı istiyordu küçük bir kızdı o tarlalarda buğday tarlalarında hafif bir rüzgâr esiyordu hafif bir rüzgâr sekiz yaşındaydık evet o kadardan çok değildik beni üzerine çıkarıyor onunla yatmamı istiyordu hıh sallanarak oradan oraya derin bir denizde gibi sonra üzerime çıkmak istiyordu o ama.... sonunda bir şey olmuyordu öpüşmeyi de bilmiyorduk...hah hah hah güçlü esiyor rüzgâr bu kıyıda gece ilerledikçe biraz da ürkütücü esiyor o zaman tarlalarla büyük bir denizdeymiş gibi sallanıyorduk o yandan bu yana büyük bir denizdeymiş gibi o yandan bu yana büyük bir...

İstanbul 1962-63

“Bütün düşlerinizin -gençlik yıllarının gösterişli düşleri de dahil- küçük bir mahalle ile kahve kokularının dışarıya taştığı bir kahveden başka bir şey olmadığını biliyorsunuz şimdi.”

“Tavan arasındaki odada oturan ve geceleri düz beyaz kağıtlara bir şeyler yazan adamın hiçbir şeyi unutması mümkün değil. Unutmamışım. Biliyorum. Bildiğim bir şeyler var benim de. Yıllarca sonra uzakta başka bir kentte raslayacağım ona.”

Zamanın ve özlemin, denizin ve hiçliğin buluştuğu kıyılardan düzyazı şiirler ve bir öykü...

TEMA
TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!
(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-559-1

9 789753 635592